

Torsdagen den 14 januari

Kl. 12.00–15.12

§ 1 Avsägelse

Talmannen meddelade
att *Fredrik Malm* (L) avsagt sig uppdraget som suppleant i trafikutskottet och

att *Said Abdu* (L) avsagt sig uppdraget som suppleant i näringsutskottet.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

§ 2 Anmälan om kompletteringsval

Talmannen meddelade att Liberalernas riksdagsgrupp anmält *Christina Örnebjär* som ledamot i trafikutskottet, *Said Abdu* som ledamot i näringsutskottet och som suppleant i trafikutskottet samt *Maria Weimer* som suppleant i näringsutskottet.

Talmannen förklarade valda till

ledamot i trafikutskottet

Christina Örnebjär (L)

ledamot i näringsutskottet

Said Abdu (L)

suppleant i trafikutskottet

Said Abdu (L)

suppleant i näringsutskottet

Maria Weimer (L)

§ 3 Anmälan om faktapromemorior

Talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskottet: 2015/16:FPM38 Förordning om gränsöverskridande portabilitet för innehållstjänster på internet KOM(2015) 627 till näringsutskottet 2015/16:FPM39 Mot en modernare och mer europeisk ram för upphovsrätten KOM(2015) 626 till näringsutskottet

Svar på
interpellationer

§ 4 Svar på interpellation 2015/16:205 om regeringens försämring av supermiljöbilspremien

Anf. 1 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Herr talman! Johan Hultberg har frågat mig varför jag vill göra det 20 000 kronor dyrare att köpa en laddhybrid samt hur jag ser på att dagens stödsystem kraftigt förändras och att miljöbilsmarknaden får ändrade villkor när ett helt nytt system ska införas om bara ett år.

Supermiljöbilspremien infördes av den förra regeringen som ett tillfälligt stöd under 2012–2014 för att underlätta introduktionen av laddhybrider och elbilar. Premien sattes till max 40 000 kronor per supermiljöbil. För denna period avsattes totalt 250 miljoner.

Regeringen har beslutat att förlänga stödet i ytterligare två år, till och med 2016, och att förstärka anslaget med 132 miljoner kronor för 2015 och 94 miljoner kronor för 2016. Detta innebär att 347 miljoner betalas ut i supermiljöbilspremie enbart för 2015 och att 309 miljoner är avsatta enbart för 2016.

Skälet till att ytterligare medel behövde tillföras anslaget är att försäljningen av supermiljöbilar har ökat mer än förväntat. Precis som Johan Hultberg säger väntas antalet supermiljöbilar öka med nästan 50 procent under 2015 jämfört med året innan. En överväldigande majoritet av supermiljöbilspremien har hittills gått till laddhybrider och bara en liten del till elbilar. Elbilarna bidrar bättre till omställningen till en fossilfri fordonsflotta och ger bättre luftkvalitet. Samtidigt är de dyrare varför det är motiverat att det finns ett extra incitament i supermiljöbilspremien för att elbilarna ska bli vanligare i trafiken.

Precis som också sägs i frågan avser regeringen att införa ett bonus–malus-system för lätta bilar från den 1 januari 2017. På uppdrag av regeringen utreds just nu hur ett bonus–malus-system för lätta fordon kan utformas. Enligt direktivet kommer detta bonus–malus-system att premiera bilar med låga utsläpp av koldioxid genom en bonus vid inköpstillfället och belasta bilar med höga utsläpp med högre skatt.

En laddhybrid släpper i snitt ut drygt 45 gram koldioxid per kilometer, medan en elbil släpper ut noll gram. I ett bonus–malus-system kommer de bilar som har lägst utsläpp att premieras, således borde i det här fallet elbilar få en större premie. En differentierad supermiljöbilspremie efter bilarnas utsläpp av koldioxid bidrar således till en smidigare övergång till ett bonus–malus-system.

Anf. 2 JOHAN HULTBERG (M):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret och hälsar henne välkommen tillbaka till kammaren. Jag hoppas få ge ministern möjlighet att tillbringa en och annan stund här under 2016 för att diskutera angelägna miljö- och klimatfrågor som denna.

Herr talman! Jag tycker att det är viktigt att kanske redan nu vara tydlig med att det som regeringen gör alltså är att kraftigt fördyra köp av laddhybrider. Av ministerns svar kunde man lätt få intryck av att denna differentiering handlar om att man särskilt premierar elbilar. Men tyvärr är det inte fallet. Ministerns tal om en differentiering av supermiljöbilspremien handlar alltså om att kraftigt försämra villkoren för köp av just laddhybrider. Det blir en halvering av supermiljöbilspremien, och det blir 20 000 kronor dyrare att köpa en laddhybrid.

Att halvera premien för köp av laddhybrider är inte en förändring som kommer att leda till ökad försäljning av elbilar, utan det är en förändring som bara kommer att bromsa försäljningen av laddhybrider. Konsekvensen blir att omställningen av den svenska fordonsflottan bromsas in. Det tycker jag är mycket allvarligt givet det faktum att den svenska transportsektorn alltså står för omkring en tredjedel av de svenska utsläppen.

Herr talman! Låt oss göra en liten tillbakablick när det gäller omställningen av den svenska fordonsflottan. När alliansregeringen tillträdde 2006 hade Sverige en mycket föråldrad och bränsletörstig fordonsflotta, och inte ens 30 000 miljöbilar var sålda. Men med Alliansens politik och med siktet inställt på Alliansens vision om en fossiloberoende fordonsflotta tog omställningen äntligen fart, och utsläppen från nya bilar minskade. Nu rullar över 600 000 miljöanpassade bilar på de svenska vägarna. Denna positiva utveckling är ett resultat av en mycket målmedveten och ambitiös politik från Alliansens sida med konkreta åtgärder såsom differentierad fordonsbeskattning, miljöbilsbonus, nedsatta förmånsvärden för miljöbilar och satsningar på förnybara drivmedel.

Herr talman! Om vi efter denna lilla tillbakablick ska blicka framåt kan vi konstatera att väldigt mycket mer måste göras trots denna fantastiskt positiva utveckling. Vi har långt kvar till visionen om en fossiloberoende fordonsflotta 2030. Eftersom en bil i Sverige rullar på våra vägar i genomsnitt 17 år är det oerhört betydelsefullt vilka bilar som rullar ut i trafik i dag. Nu är var femte ny bil som säljs en miljöbil, vilket är positivt. Men de allra flesta miljöbilar som säljs är dieselbilar.

För att öka andelen laddningsbara bilar, antingen i form av rena elbilar eller laddhybrider, är supermiljöbilspremien helt central tills vi har ett nytt bonus-malus-system på plats. I fjol fördubblades antalet laddningsbara fordon i Sverige. Men när regeringen nu väljer att halvera premien finns det all anledning att oroa sig över att denna utveckling kommer att bromsas in.

Jag vill därför ställa en fråga till ministern, givet att vi nu har en rekordstor nybilsförsäljning och således en mycket god möjlighet att snabbt få ut många miljöbilar i trafik och ta stora kliv när det gäller omställningen av fordonsflottan. Är det då verkligen en klok politik att göra det 20 000 kronor dyrare att köpa en supermiljöbil i form av en laddhybrid?

Prot. 2015/16:52

14 januari

Svar på

interpellationer

Anf. 3 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Herr talman! Med all respekt för ledamoten Johan Hultbergs engagemang i miljö- och klimatfrågor tror jag att prognosen att utvecklingen när det gäller omställningen av fordonsflottan skulle avstanna under de kommande åren är helt fel. Jag tror att det finns en oerhört stor potential i fordonsflottan och i transportsystemet för en omställning där vi under dessa år kommer att se ett mycket stort skifte.

Ett sådant skifte som vi diskuterar här och som är viktigt handlar om att bilarna på vägarna kan släppa ut så lite koldioxid som möjligt. Jag hoppas att vi inför att det system som vi är överens om ska sjösättas, alltså ett bonus–malus-system, ser att en poäng med ett sådant system är just flexibiliteten att differentiera. Vi vet nämligen att det finns bilar som släpper ut mycket lite koldioxid. Elbilarna har som sagt enligt statistiken noll utsläpp. Man räknar med att de allra flesta elbilar i dag tankas med förnybar el. Det finns bilar som släpper ut lite mer. Laddhybriderna har potential att släppa ut mycket lite koldioxid men släpper i genomsnitt ut 45 gram per kilometer.

Vi har också goda erfarenheter i Sverige av andra helt förnybara bränslen där man tankar med etanol eller med biogas som släpper ut väldigt lite. Biogas producerad av hushållens eget avfall har en livscykel som i det närmaste ligger på noll eller till och med plus för att man tar hand om sådant som annars skulle läcka ut. Vi har dieselmotorer som kan ha mycket effektiva motorer och lite äldre som har mindre effektiva motorer. Och vi har också gamla bensinbilar. Det behövs därför nya bränslen för gamla motorer för att vi ska klara en väldigt snabb avveckling av detta.

Jag är glad att vi delar synen att det är bra att fler väljer en bil som ger väldigt låga klimatutsläpp. Jag vänder mig däremot helt emot synen att staten och regeringen väljer att ge mindre stöd till laddhybriderna. Att anslå 309 miljoner för ett enda år åt supermiljöbilspremien är ju mer än vad Alliansen anslog för hela tvåårsperioden när man införde stödet. Detta kommer att gå till ett antal laddhybrider, där var och en får 20 000 kronor i stöd.

Däremot vill vi inom den ramen premiera de elbilar som faktiskt släpper ut mindre koldioxid, och det tycker jag är helt logiskt. Det är helt logiskt med det system vi går mot, och det är helt logiskt i klimatdebatten att man hela tiden premierar de bästa och inom den ramen säkerställer att det är nollutsläpparna – de rena elbilarna – som får rabatterat pris med 40 000 kronor. Det är helt enkelt så att omställningen kommer att gå snabbare och att vi är mer i linje med det system som kommer att komma på plats.

Jag konstaterar, herr talman, att vi med Alliansens politik nu skulle få ett oerhört skifte i hur systemet för stödet till miljöbilarna skulle se ut. Där finns det nämligen ingen enig politik. En av Johan Hultbergs allianspartner föreslår ju ett fullständigt avskaffande av supermiljöbilspremien, och jag märker att det inte finns något enhetligt stöd för ett nationellt stöd till att bygga ut elinfrastrukturen. Den är oerhört viktig inte minst för laddhybriderna, för att säkerställa att man kan gå på el så ofta som möjligt, och för att säkerställa att de rena elbilarna – som i dag har en räckvidd på 10–15 mil, herr talman – faktiskt fungerar i hela Sverige. Laddinfrastrukturen nationellt är alltså oerhört viktig, och där gör regeringen mycket.

Anf. 4 JOHAN HULTBERG (M):

Herr talman! Ministern fortsätter att ägna sig åt diskussionen om att differentiera supermiljöbilspremien. Jag tycker att det är rimligt att vi differentierar stöden till miljöbilar, och det är som ministern beskriver själva poängen med bonus–malus-systemet. Vi ska stödja de miljöbästa bilarna mest, och sedan i fallande skala beroende på prestanda. De som har bilar med höga utsläpp ska betala mest.

Den differentiering regeringen nu gör av supermiljöbilspremien handlar dock enkom om att man försämrar för laddhybriderna. Det blir alltså 20 000 kronor dyrare att köpa en sådan bil, och det tycker inte jag är en smidig övergång till ett bonus–malus-system. Det är i stället ett dråpslag mot den positiva utveckling vi nu har när det gäller de laddningsbara elbilarna.

Förra året såldes 345 000 nya bilar i Sverige. Jag tycker att vi ska ta tillfället i akt och verkligen försöka få ut så många rena elbilar och laddningsbara bilar det bara går, givet det faktum att en genomsnittlig bil i Sverige rullar på de svenska vägarna i 17 år. Ska vi nå målet om en fossiloberoende fordonsflotta 2030 är det jätteviktigt att vi säkerställer att det är bilar med bra klimat- och miljöprestanda som rullar ut på de svenska vägarna. Det har supermiljöbilspremien bidragit till; utvecklingen har gått snabbare än vi trodde. Det är därför anslagen inte har räckt till, och vi har haft möjlighet att tillföra mer pengar.

Jag konstaterar att ministern och regeringen ville skära kraftigt i anslaget redan i fjolårets budget. Tack vare att det var Alliansens budget som vann då blev anslaget till supermiljöbilspremien över 100 miljoner högre. Jämför vi Moderaternas budgetförslag med regeringens konstaterar jag att Moderaterna har ytterligare 41 miljoner kronor till supermiljöbilspremien och att vi därmed kan ha kvar premien på 40 000 även till laddhybriderna i väntan på att det nya bonus–malus-systemet ska införas.

Apropå bonus–malus-systemet vill jag gärna ställa en kontrollfråga till ministern givet att vi tyvärr har en regering som har brutit väldigt många löften. Kan ministern verkligen garantera att vi kommer att få ett förslag i riksdagen om ett bra utformat system för bonus–malus i god tid före 2017? Det är nämligen oerhört viktigt att aktörerna nu får klara besked om villkoren för den svenska miljöbilsmarknaden. Den ryckighet som uppstår när man nu med väldigt kort varsel förändrar supermiljöbilspremien skapar osäkerhet och bromsar omställningen. Vi såg att försäljningen av laddhybrider fördubblades under december månad jämfört med november, och det är naturligtvis en konsekvens av att konsumenterna ser att villkoren försämras.

Jag har svårt att se hur ministern argumenterar för att den förda politiken kommer att leda till att fler väljer att köpa en supermiljöbil när det helt enkelt blir 20 000 kronor dyrare att köpa en sådan. Det får ministern gärna försöka reda ut. För mig är det ganska självklart att färre kommer att göra klimatsmarta val om det blir dyrare att göra det.

Visst, en ren elbil är bättre än en laddhybrid – så är det. Men vi måste lyfta blicken utanför kammaren och konstatera att Sverige är ett stort och avlångt land. Många klarar sig inte på den räckvidd en ren elbil har, och därför måste vi säkerställa att även den som bor utanför våra större städer

Prot. 2015/16:52

14 januari

Svar på

interpellationer

och på landsbygden har möjlighet att göra klimatsmarta val. Då är laddhybriden ett väldigt bra alternativ, och jag beklagar att regeringen gör det dyrare att göra det valet.

Anf. 5 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Herr talman! Jag ska försöka vara pedagogisk och säga hur ett ökat stöd totalt från regeringen för att de som köper bil på bilmarknaden ska göra ett så miljöbra val som möjligt kommer av att vi nu lägger 309 miljoner för 2016 i supermiljöbilspremie och av att vi differentierar den så att de som väljer en nollutsläppsbil – en ren elbil – får mer och att de som väljer att köpa en bra miljöbil – en laddhybrid – får något mindre.

Det gör helt enkelt att det kommer att vara fler som får *något* stöd. Dels ökar ramen, dels är det fler som väljer att köpa laddhybrid. Det finns konsumenter för vilka det är ett väldigt bra val, och de har också att välja när det gäller räckvidd. Talar vi utsläpp är ju en biogasbil i dag ett alternativ, men den får med dagens regler inte supermiljöbilsstöd. Jag tror att vi i ett bonus–malus-system kommer att jämna ut tekniken lite grann mellan de olika bilarna sett utifrån just utsläppen. Jag tror dock att de som väljer en laddhybrid och får stöd för det med 20 000 kronor kommer att vara fler, eftersom pengarna räcker till fler.

Den ryckighet som har varit de senaste åren hänger naturligtvis ihop med att det är svårt för staten att prognosticera hur en marknad utvecklas. Jag tillhör själv dem som utnyttjade läget att raljera under det första året med supermiljöbilspremierna, eftersom det var så oerhört få bilar. Man hade gått ut så stort och sagt att man skulle ge stödet och att elbilsmarknaden då skulle blomstra, och så var det inte riktigt. Det hände inte. Nu har dock effekten börjat komma, och den ska vi fortsätta att stödja.

Därför vill jag vara tydlig med att regeringen håller i stöd till miljöbilar i Sverige för att minska ryckigheten. Vi säkerställde därför i höstens budget att man tillförde ganska stora summor för att säkerställa att alla de som hade köpt på de premisser som då rådde – det vill säga 40 000 kronor i stöd till samtliga, både rena elbilar och laddhybrider – skulle kunna få stöd. Det innebar att vi i budgeten för 2015 hade hela 347 miljoner att fördela. Det betydde att det var ganska många som kunde få stöd i den högre ramen även till laddhybrider.

För att säkerställa att fler ska kunna välja så pass miljöanpassade bilar som elbilar och laddhybrider gör vi en differentiering. Vi ser att vi därmed också anpassar systemet så att ryckigheten jämfört med ett bonus–malus-system från 2017 minskar. Jag tror att detta är en politik som är precis så som miljö- och klimatpolitik måste vara. Den ska bygga på en långsiktighet och på att man håller i reformer. Miljöpartiet var inte med, och inte heller Socialdemokraterna, på att föreslå supermiljöbilspremierna, men vi har säkerställt att den ändå tas om hand tills vi har en brygga in i ett nytt system.

Jag är glad att vi är överens om att ett bonus–malus-system skulle passa den svenska bilmarknaden bättre. Man måste dock vara noga med att anpassa och justera utifrån att hela tiden premiera det som är allra miljöbäst. Där skulle jag vilja ställa en fråga, Johan Hultberg. Du säger att det är klart att den rena elbilen är ett miljöbättre alternativ och att den har mindre ut-

släpp. Den har i dag en räckvidd på 10–15 mil enkel resa, mellan laddstäl-
lena. Vi förbättrar laddinfrastrukturen; inom ramen för Klimatklivet har
beslut redan fattats om över 1 100 laddstationer nationellt i Sverige.

Hur kommer det sig att du inte vill differentiera den här premien och
ge mer till dem som väljer rena elbilar, Johan Hultberg?

Prot. 2015/16:52

14 januari

Svar på
interpellationer

Anf. 6 JOHAN HULTBERG (M):

Herr talman! Jag tycker att det är väldigt positivt att Åsa Romson har
gått från att raljera över supermiljöbilspremierna till att i dag konstatera att
den fyller en viktig funktion och har bidragit till att verkligen få fart på
försäljningen av de absolut klimatsmartaste bilarna. Det är välkommet.
Men att påstå att det är en långsiktig politik att ändra villkoren för premien,
när det är ett år kvar till dess att ett helt nytt system ska införas, är för mig
väldigt märkligt.

När det gäller utformningen av nuvarande stödsystem kan man natur-
ligtvis fråga sig om det inte redan från början skulle ha varit en differenti-
ering av de rena elbilarna och laddhybriderna. Men det viktigaste när el-
premierna infördes var att få till försäljning av just de laddbara bilarna totalt
sett och att vi satte en gräns så att de bilar med utsläpp som understeg 50
gram skulle få ta del av premien. I praktiken har det blivit rena elbilar och
laddbara bilar.

Framåt, i det nya systemet, är det viktigt att vi har en differentiering.
Men påståendet att det är långsiktighet att med ett år kvar kraftigt försämra
villkoren stämmer inte. Det är allvarligt att man gör det 20 000 kronor dy-
rare att göra ett klimatsmart val, och det kommer särskilt att drabba dem
som bor utanför våra större städer. Det vittnar ännu en gång om att Miljö-
partiet inte för en politik för hela Sverige utan har en tendens att snarare
se till Stockholms villkor än till hela Sveriges.

Avslutningsvis, herr talman, kan jag bara konstatera att sedan klimat-
ministern tillträdde har det blivit dyrare att tanka förnybart. Det har blivit
dyrare att ha en miljöbil som tjänstebil, och nu har det också blivit dyrare
att köpa en supermiljöbil. Det beklagar jag djupt.

Anf. 7 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP):

Herr talman! Det är fler och fler som gör ett miljövänligt val också vid
köpet av bil. Det är något som kommer att accelerera och kommer att be-
höva accelerera, och regeringen kommer att stödja en sådan accelerering.

Jag tror att ledamoten är dåligt uppdaterad på den teknikutveckling
som sker inom elbilarna. Uppdateringen gäller just nu räckvidden, för rena
elbilar går starkt framåt. Bilden som målas upp att en ren elbil inte fungerar
någonstans i Sverige förutom i innerstadsområdena är helt fel. Det finns
väldigt många orter och ställen i Sverige där en ren elbil är ett oerhört gott
val för att ge de minsta utsläppen. Det är det regeringen tar fasta på när vi
lägger vår politik för att säkerställa uthålligheten i systemet. Alla har i god
tid inför 2016 vetat om att differentieringen skulle införas. Det möjliggör
också att vi med större säkerhet vet att pengarna kommer att räcka.

Det som har varit osäkerheten, herr talman, i hur man stöder supermil-
jöbilarna i Sverige har varit att systemet har utvecklats till ett först till
kvarn, för så fort man har lanserat en ny period har man sagt att pengarna
redan är slut. Det vill vi undvika. Därför inför vi ett mer robust, miljösäkrat
system som kommer att gå in i det nya bonus–malus-systemet.

Prot. 2015/16:52
14 januari

Svar på
interpellationer

Med detta, herr talman, får jag tacka för en trevlig första interpellationsdebatt på det nya året. Det är roligt att få hålla den om så viktiga frågor som klimatpolitik och inte minst om fordonsflottans utveckling. Vi får väl se vem av ledamoten och mig som har rätt när det gäller att omställningen av fordonsflottan kommer att gå framåt och leda till fler klimatsmarta bilar i framtiden.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 5 Svar på interpellation 2015/16:262 om incitament för att stimulera till snabbare avklarade studier

Anf. 8 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr talman! Jag önskar också god fortsättning på det nya året, eftersom det är debut även för mig i interpellationsdebatterna det här året.

Hans Rothenberg har frågat gymnasie- och kunskapslyftsminister Aida Hadzialic om statsrådet ser det som önskvärt att examen ska kunna tas på kortare tid än vad studieplanen stipulerar, om statsrådet ser studiemedlen som ett incitament för att stimulera till snabbare studier samt vilka andra incitament som statsrådet ser främst kan bidra till att stimulera till snabbare studier.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Inom studiemedelssystemet finns bestämmelser om under hur lång tid en studerande maximalt kan få studiemedel, och det finns också krav på uppnådda studieresultat för att studiemedel ska lämnas. Bestämmelserna syftar till att uppmuntra välplanerade och effektiva studier. Ett tydligare krav på studieprestation vid bedömningen av fortsatt rätt till studiemedel gäller dessutom sedan den 1 juli 2010. Detta har bland annat till syfte att främja en ökad genomströmning i högskolan. Samtidigt är det viktigt att studiemedelssystemet möjliggör och främjar en bred rekrytering till högskolan.

För individen finns ytterligare skäl att bedriva sin utbildning effektivt. En kortare utbildningstid ger minskad skuldsättning och ökad livslön, vilket i sin tur ger en högre pension.

För en student finns alltid möjligheten att förkorta sin studietid genom att öka sin studieinsats, genom att läsa sommarkurser eller genom att läsa extra kurser under terminen.

Sommarkurser och distansutbildning är i många fall ett viktigt komplement till det ordinarie utbildningsutbud som erbjuds vid ett lärosäte. Jag tycker att det är viktigt att studenter även under sommaren ges goda förutsättningar att läsa kurser som är relevanta för en kommande examen. Detta kan ge studenter ökade möjligheter att korta tiden fram till examen. I betänkandet *Högre utbildning under tjugo år* föreslås åtgärder inom dessa områden. Regeringen bereder just nu remissinstansernas synpunkter.

Anf. 9 HANS ROTHENBERG (M):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret.

Det här är faktiskt den tredje ministern som är involverad i den här frågeställningen. Jag började med att ställa en skriftlig fråga till utbildningsminister Gustav Fridolin, som bollade över den till statsrådet Aida Hadzialic. När jag sedan inte fick ett tillfredsställande svar på frågan ställde jag en interpellation till Aida Hadzialic, och nu är det Hellmark Knutsson som har tagit över den, så jag förmodar att svaret är mycket välberett inom regeringen.

Herr talman! Sverige har i många stycken ett väl fungerande studiestödssystem. Ett studielån är både för studenten och för samhället ett långsiktigt och ömsesidigt åtagande. För studenten är studielånet förhoppningsvis en biljett in till framtida inkomster och för samhället en investering i kompetens som ska kunna komma samhället till godo.

Med tiden har de studiemedelsberättigade utbildningarna blivit mer omfattande och tar längre tid att genomföra. Det innebär att studieskulderna blir större, vilket givetvis också påverkar återbetalningen och möjligheten att återbetala dem. Ju längre studietid och högre studielån, desto större utgifter för den enskilde under återbetalningsperioden. Och för staten innebär det en större utlåningspost över tid. Det ligger i såväl den enskilde låntagarens som statens intresse att lånebördan inte blir för omfattande.

Om studierna genomförs fortare än vad studieplanen anger innebär det att den enskilde studenten inte behöver ta lika mycket studielån, samtidigt som staten kan hålla nere utlåningsmängden. Det är en fördel för båda parter.

Därför skulle en modell med incitament för snabbare studier vara välkommen. Till exempel skulle det kunna innebära att den enskilde låntagaren skulle kunna erbjudas förmånligare villkor för återbetalning om studierna slutförs med examen fortare än vad studieplanen stipulerar. Sådana incitament skulle kunna vara antingen erbjudande om lägre ränta än gängse, eventuell rabatt på återbetalningsbeloppet eller en annan lösning som kan motivera till snabbare studier. Notera att detta bara är några förslag på hur sådana incitament skulle kunna fungera.

Herr talman! Jag ställde tre frågor till ministern vilka jag i svaret inte kan skönja några konkreta svar på. Därför skulle jag vilja upprepa dem och få tydliggjort om statsrådet ser det som önskvärt att examen ska kunna tas på kortare tid än vad studieplanen stipulerar. I ministerns svar här sa hon att det är bra om man kompletterar och sommarläser. Men skulle det vara önskvärt att man klarar av sina studier snabbare? Vidare undrar jag om statsrådet ser studiemedlen som ett incitament för att stimulera till snabbare studier. Vilka andra incitament – och nu talar jag om incitament, att stimulera och uppmuntra – ser statsrådet främst som kan bidra till att åstadkomma snabbare studier, till gagn för såväl studenten som staten?

Anf. 10 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr talman! Jag tackar Hans Rothenberg för frågorna. Våra svar från Regeringskansliet är alltid välberedda, också detta.

Jag ser det som önskvärt att man kan klara av sina studier snabbare om man så önskar. Det viktigaste för mig är att se till att all högre utbildning håller hög kvalitet och att man bedriver heltidsstudier på heltid.

Tyvär finns det vissa indikatorer på att all utbildning inte är heltidsstudier trots att det sägs så. Det är ett minst lika stort problem att få bukt med. Därför tillför vi, till skillnad från Moderaterna, 250 miljoner kronor i kvalitetspengar för att få fler lärarledda lektioner på de utbildningar där vi ser att det är för lite av detta.

Att säkerställa att vi har heltidsstudier och att man bedriver dem effektivt tror jag är nummer ett.

Vi ska också se till att det finns möjlighet att läsa in en examen fortare eller att bredda en examen genom att man till exempel kan läsa relevanta sommarkurser eller ta ytterligare kurser under terminerna.

Det är fullt möjligt att göra detta redan i dag, men enligt den utredning som Lars Haikola har lämnat till oss, *Högre utbildning under tjugo år*, är en tydlig trend att möjligheten att läsa fristående kurser, sommarkurser och kompletterande kurser har minskat över tid. Utredaren föreslår därför att regeringen bör titta närmare på det. Som jag sa i svaret har detta varit ute på remiss, och nu behandlar vi remissvaren för att se vad som gör att denna möjlighet har minskat och vad vi kan göra för att öka den.

Studiemedlen kan givetvis påverka. Därför är det viktigt att vi har bra studiefinansiering för alla. Det möjliggör en breddad rekrytering och ett breddat deltagande så att alla som vill kan komma till högre utbildning oavsett föräldrarnas bakgrund.

Vi ser att studiemedlen har viss effekt, men det är viktigt att komma ihåg att bara drygt 70 procent av dem som läser har studiemedel. Det innebär att studiemedlen bara påverkar dem som har studiemedel, inte de andra.

Därför är det kanske främst andra incitament som skulle kunna bidra. Inte minst handlar det om att se till att det finns ett bra utbud och bra studieplanering och stöd till studenter så att vi minskar risken för omval och avhopp som förlänger studietiden. Att ha bra arbetslivsanknytning, studierådgivning och möjlighet att göra genomtänkta val till högskolan är minst lika viktigt.

Anf. 11 HANS ROTHENBERG (M):

Herr talman! Det var bra att vi fick ett besked att det är önskvärt att man läser snabbare.

Det råder ingen som helst tvekan om att vi är fullkomligt överens när det gäller studiefinansieringen. Det är mycket bra att denna modell finns, och det finns ingen anledning att ifrågasätta den.

Dock kan det finnas anledning att se om man kan använda studiemedelsmodellen som stimulans, som uppmuntran och som ett redskap för att kunna genomföra studier snabbare.

När jag var i 20-årsåldern i början av 80-talet var den genomsnittliga debutåldern för heltidsförsörjning drygt 20 år. För fem år sedan var motsvarande ålder 27 år. I början av 80-talet gick man i pension vid ungefär 63 års ålder. I dag är den genomsnittliga reella pensionsåldern lite drygt 60 år.

Detta innebär att tiden man arbetar under livet har blivit kortare. Då minskar också tiden man försörjer sig själv, bidrar med skattemedel till staten och har möjlighet att återbetala sina studiemedel.

Vi är alla överens om att människor framöver måste arbeta längre upp i åldrarna, om det är möjligt. Då är det också viktigt att komma igång så

tidigt som möjligt. Detta är ett samhällsproblem som jag tror att vi måste lyfta upp i debatten betydligt mer än vad som hittills har gjorts.

Jag har låtit riksdagens utredningstjänst göra en utredning. Man har tittat på hur det ser ut i dag när det gäller att ta examen under stipulerad studietid.

Det visar sig att det är en väldigt liten andel som tar sin examen snabbare än den nominella studietiden. Vanligast är det bland biomedicinska analytiker. Här är det 11 procent. Bland läkare och civilekonomer tar 8 respektive 7 procent sin examen snabbare.

Andelen av dem som tar ut sin examen exakt på nominell studietid är störst bland fysioterapeuter, sjuksköterskor och arbetsterapeuter. Det är 30–40 procent.

Men andelen som tar ut sin examen efter längre tid än normalstudietiden är störst för civilingenjörer, 55 procent, högskoleingenjörer och jurister, båda 50 procent. Det är långa utbildningar redan från början, och de kostar pengar att producera. Eftersom dessa utbildningar tar lång tid innebär det för många också högre studiemedelskostnader och längre återbetalningstid.

Sammantaget är andelen som tar ut sin examen inom normalstudietiden störst bland fysioterapeuter, arbetsterapeuter med flera.

Det är ett problematiskt läge att det är en betydligt större del av studenterna som tar längre tid på sig att bli klar med sin examen än vad det är som gör det snabbare.

Det är därför jag är inne på hur vi ska hitta modeller för att stimulera och uppmuntra detta. Sommarutbildningar och extrakurser har det alltid funnits möjlighet för den flitige att ta initiativ till. Det är inget som hindrar att man läser in kurslitteraturen en termin i förväg. Men jag är intresserad av hur vi ska stimulera snabbare studier. Vad finns det för politiska redskap att ta till för att få till detta?

Anf. 12 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr talman! Jag vågar inte gissa när Hans Rothenberg var 20 år. Det är alltid vanskligt att gissa människors ålder. Men det är riktigt att Sverige har en hög examensålder när det gäller högskoleutbildning jämfört med andra OECD-länder. Det beror på flera saker. Dels börjar svenska elever grundskolan senare, dels väntar svenska ungdomar ofta med att påbörja sina eftergymnasiala studier.

Det finns även andra saker som påverkar detta. Som jag var inne på tidigare är en effektiv och väl fungerande studievägledning avgörande för att minska avhopp och omval.

Du var inne på genomströmningen i den högre utbildningen, Hans Rothenberg. Det är en viktig fråga som regeringen lägger stor kraft på nu och även fortsättningsvis. Vi måste analysera vad den bristande genomströmningen beror på.

Det var intressanta siffror som du lade fram, och de motsvarar det vi redan har sett. När det gäller till exempel ingenjörsutbildningar har vi samtal med de lärosäten som driver dem, och de säger att de har problem med genomströmningen. Det kan handla om vilket stöd man får under studietiden men också om vilka förberedelser man gör för att klara studierna. Det kan vara kopplat till antagningssystem och hur man kommer in i den högre utbildningen.

Prot. 2015/16:52

14 januari

Svar på

interpellationer

Att öka genomströmningen på till exempel ingenjörsutbildningen är viktigt, och jag tror att det handlar mycket om den högre utbildningens kvalitet och att det finns bra lärarresurser. Det gör att vi behöver stärka kvaliteten inom all högre utbildning, inte minst inom grundutbildningen.

Som jag tidigare sa gäller det också humsamutbildningar, alltså humanistiska och samhällsvetenskapliga utbildningar, där till exempel juristutbildningen finns. Vi vet att det ibland är för få lärlarleda timmar, vilket gör det svårt för en student att få en bra relation till sin lärare. Detta påverkar också genomströmningen och goda studieresultat.

Att stärka kvaliteten är det absolut viktigaste vi kan göra för att öka genomströmningen och att se till att man studerar på heltid.

Sedan ska vi öka möjligheten för fler att kunna läsa sommarkurser och extrakurser om de vill genomföra sin examen betydligt tidigare än normalt. Det finns ingen anledning att dra ut på det mer än nödvändigt. Vi vill se till att så många som möjligt har rätt förutsättningar för att genomföra sina högre studier.

Jag vill också peka på de personliga incitamenten, för de är viktiga. Att vänta länge med sitt arbetsmarknadsinträde spelar roll för livslönen, och det spelar till slut roll för pensionen. Det ökar som sagt också den skuldsättning man har med sig. Förutom den samhälleliga påverkan blir det alltså också en personlig påverkan. Här tror jag att det är viktigt att vi stöttar studenterna i såväl studievägledning som i att få en ännu bättre arbetslivsanknytning i all högre utbildning.

Anf. 13 HANS ROTHENBERG (M):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaren.

Vi har under denna diskussion kunnat konstatera att ministern och regeringen ser det som önskvärt att öka studietakten. Vi har fått exempel på några verktyg för att stimulera till ökad kvalitet i utbildningar och så vidare.

Som alltid när det handlar om en regering med lite rödare nyans blir det en diskussion om vem som sätter in mest pengar i systemet. Ministern nämnde pengapåsen tidigare. Det är klart att ni alltid kommer att vinna där, Helene Hellmark Knutsson, för ni kommer alltid att lägga mer skattepengar på allting. Det handlar om hur man ser på beskattning. Det är en annan diskussion, och den kommer vi nog att återkomma till i princip i varenda interpellationsdebatt under resten av den här mandatperioden.

Men jag har ännu inte hört ministern säga något om hur man kan använda studiemedelssystemet som ett redskap. Jag förstår att det kan finnas anledning att ta en liten diskussion med finansministern innan man yppar något om det. Så kan det vara.

Studiemedelssystemet är till för att göra det möjligt för människor – ungdomar och studenter – som kanske inte har resurser med sig hemifrån eller en egen ekonomi. Det är till för att kunna stimulera och göra det möjligt att läsa vidare. Då borde det också vara möjligt att använda detta instrument som ett redskap för att stimulera till snabbare studier. En liten rabatt på återbetalningen skulle trots allt kunna innebära mindre skuldsättning. Det är säkerligen värt att sätta in den rabatten för staten, efter att man har räknat på det på Finansdepartementet.

Jag tackar för debatten och ser fram emot att Sverige i framtiden får kloka studenter som kommer ut lite snabbare än vad de gör i dag.

Anf. 14 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr talman! Jag tackar Hans Rothenberg för en bra diskussion om en väldigt angelägen fråga.

Det är nog sant att vi ser på det lite olika utifrån om vi tillhör det röda eller det blå laget. Vi ser att det handlar om en investering i att satsa på kvaliteten i den högre utbildningen. Att bygga ut fler högskoleplatser är också en investering. Det handlar om att möta samhällsutmaningar men också näringslivets behov. Det är detta vi försöker möta.

Det handlar om att använda skatteresurser effektivt och investera dem där de gör mest nytta. Det är självklart att jag som minister för högre utbildning och forskning tycker att de gör allra störst nytta där. Jag är därför glad över att vi gör dessa kvalitetssatsningar. Jag är också glad över att vi bygger ut den högre utbildningen.

Vi behöver dock göra mer, för jag delar uppfattningen att det ska kunna gå att läsa in sin examen fortare. Vi behöver absolut inte dra ut på det, utan vi ska se till att heltidsstudier verkligen är heltidsstudier och att alla har god kvalitet i sin utbildning.

När det gäller studiestödet är det, som jag har sagt tidigare, viktigt på en generell nivå att det är gott, för att ge alla möjlighet att läsa vidare oavsett socioekonomisk bakgrund. Det verkar vi vara överens om.

Men det finns begränsade effekter av att göra enskilda lösningar. För mig är det viktigare att säkerställa kvaliteten på den högre utbildningen och öka möjligheterna för studenterna att göra bra val.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 6 Svar på interpellation 2015/16:237 om hyresgästerna i stadsomvandlingen i Kiruna och Gällivare

Anf. 15 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Nooshi Dadgostar har frågat bostads-, stadsutvecklings- och it- ministern Mehmet Kaplan vad han avser att göra för att säkerställa att hyresgästerna inte kommer att lida ekonomisk skada av flytten i samband med stadsomvandlingen i Kiruna och Gällivare. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Regeringen anser precis som Nooshi Dadgostar att det är viktigt att värna hyresgästerna och hyresrätten. Regeringen vill främja hyresrätten som en modern och trygg boendeform. Bland annat har en utredning om stärkt ställning för hyresgäster tillsatts.

I fallen med Kiruna och Gällivare/Malmberget rivs bostäder i områden som påverkas av gruvdriften och ersätts med nya bostäder. I Kiruna ska stora delar av staden flyttas till ny lokalisering, och i Malmberget rivs bostäder som ersätts med nya i Gällivare. Omflyttningsprocessen sker under en relativt lång period. Med nuvarande brytningsnivåer i gruvorna bedöms avvecklingen i Kiruna och Malmberget hålla på i ca 20 år till.

LKAB och dess styrelse har ansvar för bolagets operativa verksamhet, vilket inkluderar hantering av kostnader som hänger ihop med samhällsomvandlingen. Utgångspunkten är att samhällsomvandlingarna ska hantearas inom befintlig lagstiftning och att relevanta kostnader ska belasta den

som orsakar dem. Det är viktigt att bolaget har en konstruktiv dialog med intressenter inom ramen för samhällsomvandlingen. Vad gäller hyresgästernas situation förs en dialog med Hyresgästföreningen.

Bolaget redovisar att sedan 2009 har ca 400 hushåll med hyresrätt i LKAB:s bestånd flyttat från områden som påverkas av gruvdrift. Dessa har fått lämna önskemål om sitt kommande boende, och de flesta har fått nytt boende inom det befintliga beståndet där hyresnivåer och standarder är likt det de flyttar från. Hyresgästerna har fått förtur till lediga bostäder inom det befintliga beståndet.

En nybyggd bostad har normalt en högre standard än de bostäder som rivs. Det gör att dessa hyresgäster får betala en högre hyra. All flytt till nyproduktion har hittills varit frivillig då ersättningsbostad har kunnat erbjudas i det befintliga beståndet.

Enligt LKAB:s ersättningsprinciper kommer alla hyresgäster på orten, oavsett hyresvärd, att erbjudas förtur till bostäder inom LKAB:s befintliga bestånd. Det finns en överenskommelse mellan LKAB och Hyresgästföreningen där man erbjuder alla berörda hyresgäster på orterna som flyttar till nyproduktion en successiv hyreshöjning, så kallad trappning av hyran.

Anf. 16 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret.

I dag pågår en stadsomvandling i kommunerna Gällivare och Kiruna för att statliga LKAB ska kunna fortsätta att bryta malm. Det är alltså statligt påkallat, och det är statliga intressen som är upphovet till att många människor nu behöver flytta och att flytten ska genomföras.

Innebörden är att hyresrätter som folk bor i ska rivas för att sedan ersättas med nya hyreshus som hyresgästerna ska flytta till. Problemet med det är att hyresgästerna riskerar att få väsentligt höjda nyproduktionshyror.

Jag vill fortsätta att säga att det är statliga intressen som har lett till att man har tvingats riva. Det är inte fastighetsägarna eller hyresgästerna själva som har tagit detta initiativ. Nyproduktionshyror skulle i många fall innebära en fördubbling av den hyra som hyresgästerna har i dag.

För de flesta framstår det som orimligt att nuvarande hyresgäster ska betala för gruvdriften ur egen plånbok. Saken är också den att fastighetsägarna i området å sin sida får ett väldigt generöst erbjudande från LKAB. Antingen får de sin fastighet inlöst till 1,25 gånger marknadsvärdet eller också får de en ersättningsfastighet.

Detta innebär att hyresvärdar och villaägare kommer att få en högre standard i samband med stadsomvandlingen, vilket innebär lägre driftskostnader, medan hyresgästerna får ta den stora smällen genom högre hyror till en hyresvärd som själv kommer att få sänkta kostnader. Jag är helt övertygad om att ministern själv tycker att det inte låter rimligt. Det är inte rimligt, och det är inte rättvist.

Det som oroar mig är också att många tycker att ministern och regeringen inte har skött stadsomvandlingen och det som nu händer i samband med stadsomvandlingen på ett bra sätt. Man kunde till exempel läsa i tidningen att Gruvtolvans ordförande Jan Thelin var väldigt missnöjd med det sätt som ministern har skött stadsomvandlingen på.

Han säger: "Regeringen har inte tagit greppet när det gäller LKAB. – – – Just nu borde regeringen engagera sig ännu mer, inte minst vad gäller stadsomvandlingen i Kiruna. Men inte ens kommunledningen når fram,

som jag har förstått det.” Han är också personligen besviken på statsministern, som inte har skött detta på ett bra sätt.

Det oroar Vänsterpartiet mycket att det inte verkar som om ministern har engagerat sig i frågan och bryr sig om de hyresgäster som nu eventuellt kommer att tvingas fördubbla sina boendekostnader.

Det är viktigt att regeringen klargör att hyresgäster som inte vill och inte kan flytta in i nyproduktion till nyproduktionshyror inte ska tvingas till detta. Det är Vänsterpartiets ingång. Det är viktigt att det blir rättvisa förhållanden mellan dem som bor i villa och dem som i dag bor i en hyresrätt.

Regeringen och ministern säger helt riktigt i svaret: ”Relevanta kostnader ska belasta den som orsakar dem.” Hyresgästerna ska inte drabbas av högre kostnader. Det är därför viktigt att LKAB ser till att det finns tillgång på lediga lägenheter i det äldre beståndet till lägre hyra. Samtidigt ska vi veta att det inte är sannolikt att flyttkedjor kommer att lösa problemet för alla hyresgäster. Andelen nyproducerade hyresrätter kommer att bli avsevärt högre än i jämförbara områden – så är det ju – och tillgången på äldre hyresrätter med lägre hyror kommer att minska kraftigt.

Ministern behöver gå in och tydligt ge ett uppdrag till LKAB om att sköta situationen på ett bättre sätt.

Anf. 17 BIRGER LAHTI (V):

Herr talman! Tack, närings- och innovationsministern, för svaret och tack, Nooshi Dadgostar, för interpellationen!

Det finns något jag tycker är den springande punkten. LKAB försöker egentligen hitta en lösning, med den trappa som ministern pratar om, baserat på deras avtal. Men det som inte kommer fram är att LKAB hade ett ursprungsförslag.

Om det inte finns någon lägenhet i det befintliga beståndet hos LKAB och man måste flytta till en nyproducerad lägenhet får man en hyrestrappa där. Men man ska egentligen inte beröras av en hyreshöjning. Om det efteråt kommer fram en lägenhet i det gamla beståndet får man välja: Antingen flyttar man till det gamla beståndet eller också får man en hyreshöjning. Men det försvann i den dialog som fanns en gång. Jag vet inte varför. Man kanske insåg att det kommer att kosta och att det helt enkelt inte kommer att finnas tillräckligt med lägenheter i det gamla beståndet.

Men det var en gångbar väg som fanns: Okej, du blir tvungen att flytta till en ny lägenhet, men du blir aldrig berörd av det som är den springande punkten. Varför ska hyresgästerna få högre hyra när de som äger fastigheterna tvärtom får lägre hyra, får bättre standard, nyare och fräschare fastigheter med lägre förbrukning av energi och annat? Det gäller inte hyresgästerna, och det är beklagligt.

En sak till: Vad tycker ägaren och du som har ansvaret för statliga bolag, Mikael Damberg? Hur aktiv ska en ägare till statliga bolag vara? Du hänvisar många gånger till den operativa verksamheten, att LKAB:s styrelse ska sköta detta. Tycker ägaren och du som har ansvaret för statliga bolag att du ska ha koll på dina bolag? Ska du vara en aktiv ägare, så att du hela tiden vet vad som händer i bolagen, så att det inte blir överraskningar för oss skattebetalare, så att vi undrar vad som händer?

Jag tycker att det är jätteviktigt att vi har en aktiv ägare som ser till bolagen och vet vad som händer i bolagen. Om det någon gång krävs att

man pekar med hela handen, då behövs just det, för att säkra en bra utgång i många lägen.

Eftersom vi nu behandlar hyresgästerna tänker jag inte gå in på något annat. Men jag vill fråga: Tycker näringsministern att det är viktigt att man är en aktiv ägare som verkligen har engagemang för bolagen och inte bara går på bolagsstämma när det går bra för bolagen och det är kul utan också har koll på sina bolag i andra tider?

Anf. 18 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Tack för interpellationen! Jag börjar med Birger Lahtis funderingar.

Det är väldigt viktigt att man är aktiv ägare för de statliga bolagen. Inget bolag mår bra av en ägare som inte är aktiv, har koll och också ställer relevanta frågor och ser till att den styrelse som är tillsatt gör vad den har i uppdrag att göra.

Ansvarsfördelningen är viktig. Att köra dubbelkommando och styra ett bolag från två håll tror jag absolut inte på. Det är också därför som regeringen i det som har redovisats i form av *Statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande* klargör förhållandena mellan ägare, styrelse och ledning. Det är styrelsen för de bolag där staten har ett ägarintresse som har ansvar för att sköta dem föredömligt inom de ramar som finns, med lagar, bolagsordning, eventuella ägaranvisningar och statens ägarpolicy. Det är otroligt viktigt att känna till den ansvarsfördelningen.

Om vi talar om LKAB: Sedan LKAB drabbades av de lägre malmpriserna tror jag inte att det finns något annat statligt bolag som jag har ägnat mer tid åt som ägarminister. Bara för att ta ett exempel med den nya vd som har kommit på plats i LKAB: På den korta tid som han har varit vd har jag vid tre tillfällen diskuterat med honom situationen för bolaget, de genomlysningar som nu genomförs av bolaget, de planer som finns framöver och hur man tar sig an bolagets framtid.

För oss som skattebetalare är LKAB ett av de viktigaste bolagen i statens portfölj. Just nu pressas alla gruvbolag på den internationella scenen enormt hårt av de låga malmpriserna. Jag har inget annat uppdrag än att se till att vi förvaltar de här tillgångarna på ett långsiktigt bra sätt, så att LKAB tar sig igenom den här svåra tiden och kan vara stark inte bara i år och nästa år utan om fem och tio år, för det är viktigt inte bara för Kiruna och Norrbotten utan också för Sverige som industrination. Jag tar alltså LKAB:s utveckling på mycket stort allvar.

När det gäller frågan om hyresgästernas ställning: Det är viktigt att inse att den stadsomvandling som sker naturligtvis innebär en ganska stor påfrestning på de här samhällena. Allt upplevs inte som roligt när man genomför rivningar av delar av städer och flytt av städer. Det kan i någon mening kännas påtvingat, eftersom verksamheten är orsaken till flytten. Å andra sidan är min bild, när jag har besökt de här orterna i många olika sammanhang, att människor på orten är väl medvetna om att det handlar om gruvans framtid, att det beror på var gruvkropparna går och var man måste utvinna malmen och att det är anledningen till samhällsomvandlingen. Det står man starkt bakom, eftersom man vet att det i mycket är grunden för den ekonomi och den framtid som samhällena ser framför sig.

Det är klart att det med stor sannolikhet kommer att innebära att några kommer att behöva flytta lite grann mot sin vilja och att några kanske inte får den förtur som de hade drömt om. Då finns den trappa som är framförhandlad med Hyresgästföreningen om hur man ska kunna gå från ett boende till ett annat utan att hyresnivån ska påverkas av det på en gång.

Jag kan avsluta mitt första inlägg med att säga: Den här situationen är inte helt olik en annan situation som hyresgäster kan drabbas av, när de påverkas av en renovering som de kanske själva inte har beslutat om, och det efter renoveringen blir högre standard och därmed också högre hyra i hyresbeståndet. Det är inte helt skiljt från andra verksamheter där hyresgäster faktiskt drabbas.

Anf. 19 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Herr talman! Det blir problem när de som eventuellt har de svagaste inkomsterna upplever att de ska få betala mest för detta, eftersom hyresvärdarna och villaägarna blir överkompenserade i flytten. Det är det jag tycker blir orättvisan i detta, och ministern svarar inte riktigt på det.

Det finns ingen överenskommelse mellan LKAB och Hyresgästföreningen. Jag har frågat företrädare för Hyresgästföreningen, och de berättade att man i över ett års tid har försökt förhandla med LKAB om en avsiktsförklaring men att LKAB än så länge har valt att inte skriva på den. Jag skulle vilja att man gjorde det, helt enkelt. Avsiktsförklaringen bygger på tanken att öka rörligheten i fastighetsbeståndet så att hyresgästen kan erbjudas en lägenhet. En ökad rörlighet kan komma till genom den här trappningen som vi alla är överens om, och det är positivt om man vill det. Men om det inte finns tillräckligt med lägenheter i det äldre beståndet med liknande storlek och hyra måste LKAB lösa det genom en personlig rabatt på hyran för en nyproducerad lägenhet med liknande storlek. Det är det som är poängen.

För många människor innebär trappningen på fem år inte en tillräckligt bra deal. Man får under fem års tid en disponibel inkomst som är mindre. Det är resultatet. Vill man till en nyproducerad lägenhet med ganska kraftigt höjd hyra är det bra, men om det inte är möjligt behöver LKAB gå med på den avsiktsförklaring som man har diskuterat tillsammans med Hyresgästföreningen och som har funnits med hela tiden men som man nu backar från.

Sedan vore det också bra att komma ihåg att det här bara gäller LKAB:s eget fastighetsbestånd och att problemet förstås kvarstår för hyresgäster med andra fastighetsägare. Det vore bra om LKAB tillsammans med Hyresgästföreningen och andra berörda fastighetsägare kom överens om en gemensam lösning.

Privatekonomin riskerar för många människor i det här området att försämras kraftigt. Precis som ministern säger vill många bo kvar i sitt område. Möjligheten att flytta från kommunen helt och hållet är begränsad, och många vill inte det, men kanske tvingas man till det om man måste flytta in i en nyproducerad lägenhet med den hyra som det innebär.

Jag tycker att det vore rimligt att om det inte finns tillräckligt med lägenheter i det äldre beståndet ska hyresgästen få flytta in i nyproduktion till den gamla hyran. Det är svårt att se varför LKAB inte skulle gå med

på det. Kostnaderna för detta är små. Har man råd att subventionera städhjälp för rika stockholmare har man väl råd att ge en hyresrabatt till de enskilda som drabbas hårt av detta.

Det är klart att det spelar roll att det är det statliga bolaget som är källan till detta, för ministern har möjlighet att påverka. Det finns inte närliggande kommuner eller områden att flytta till. I större städer hade det kanske funnits det. Omfattningen är mycket stor här, och vi riskerar att få en modell där det är de med svagast ekonomi som får betala det allra högsta priset för denna stadsomvandling.

På sikt kan nuvarande lagstiftning diskuteras och ändras på – det behövs nog – men stadsomvandlingen pågår nu, och det här är en väldigt speciell situation. Lagstiftarna har kanske tidigare inte tänkt på detta, men nu kan vi göra det. Då är det rimligt att statliga bolag kompenserar fastighetsägare och hyresgäster på samma sätt.

Anf. 20 BIRGER LAHTI (V):

Herr talman! Det som jag fortfarande kan hänga med på är att ministern säger att det statliga bolag som han sedan han tillträdde har haft mest kontakt med är LKAB och den nya vd:n där, och det är bra. Men bilden som målas upp i medierna i Norrbotten är inte samma som den som ges här i dag. Nooshi var inne på att det fanns en avsiktsförklaring mellan LKAB och Hyresgästföreningen. Jag besökte dem i höstas, och avsiktsförklaringen var färdig att skrivas under, men de backade.

Ministern har rätt i att om det är någonstans som man har förståelse för det här är det i Malmberget, Gällivare och Kiruna. Det är få som sätter sig emot det här. De förstår att det är LKAB som gör att de här orterna över huvud taget finns – det finns alltså goodwill där – men att de svagaste ska få betala priset för att malmpriserna gick ned och att man därför backar är jävligt fel. Det är jävligt fel att de svagaste i samhället betalar för att malmpriserna råkade gå ned precis när man skulle ingå ett avtal.

Avtalet var grundat på att om du bor i en nyproducerad lägenhet och det sedan dyker upp en äldre lägenhet i beståndet ska du välja – antingen tar du lägenheten i det äldre beståndet eller så accepterar du hyreshöjningen. Då är det reko, som jag ser det.

Anf. 21 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag tror att den här frågan har hamnat i ett besvärligt läge därför att folk är ganska oroade för vad som händer med LKAB:s ställning långsiktigt. Det är ju inte bara vad som händer med samhällsomvandlingen som påverkar LKAB, utan det är också de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för kommande gruvnivåer och hur man ska klara de investeringar som krävs. Då räknas alla kostnader in. Det innebär inte att LKAB på något sätt av det lägre malmpriset påverkas i sitt ansvar för samhällsomvandlingen. Om man vill ned på en lägre nivå i gruvan och det påverkar staden så att den måste flyttas har man ett ansvar att ersätta de relevanta kostnaderna för detta. Det är den ersättningen som LKAB förhandlar med aktörer om.

Skillnaden mellan mig och Vänsterpartiet är att verkligen se att LKAB har ansvar för att driva det här som ett bolag och att jag inte som minister har ansvar för att bestämma vilken avtalsnivå LKAB ska fatta beslut om.

Jag hoppas att man kommer överens med alla så att det blir en bra överenskommelse med de berörda parterna. Men om man inte blir överens i de här avtalskonstruktionerna är det ytterst en juridisk process som kommer att avgöras i domstol. Jag tror att det vore konstigt om riksdagen eller regeringen hade en principiell uppfattning om exakt vilken nivå alla avtal ska sättas på, därför att LKAB har ett ansvar för att driva denna fråga och även komma överens med parterna.

LKAB har redovisat de principer som de har ansett ska gälla för ersättningen. Om man flyttar in i en bostad med högre kvalitet och högre värde är det precis som med andra hyresrätter. Nu har vi ingen lagstiftning, vilket påtalades av interpellanten, som säger exakt hur det ska gå till i en sådan här situation, men vi har en annan lagstiftning som säger att en hyresgäst som bor i ett bestånd som ska renoveras och därmed får en högre hyra måste bestämma om man ska bo kvar eller söka sig någon annanstans.

Det LKAB har gjort är att man, som jag uppfattade det och försökte säga, har kommit överens om den här trappan. Vid sidan av det som gäller om man bara hade renoverat eller byggt nytt har man också kommit överens om att ha en trappstegsmodell som gör att hyreshöjningen inte slår in med en gång. Jag uppfattar att det finns en bild av att det ändå var ett bättre system än att det bara rakt av skulle bli en högre hyra. Jag tycker att LKAB har visat att man har ansträngt sig för att försöka hitta en modell för att hantera detta.

Jag tror att man både från LKAB:s och Kiruna kommuns sida gärna hade sett att alla som ville bo kvar i ett gammalt bestånd med låg hyra kunde göra det. Nu räcker inte de bostäderna till när man måste flytta delar av staden och riva det befintliga beståndet. Vi vet ju alla att när man bygger nya bostäder är de alltid dyrare än gamla bostäder. Det är ju det som är problemet. Ska alla människor ha någonstans att bo kommer några att behöva bo i nya lägenheter.

Jag tar den här frågan på stort allvar. Jag kommer att följa den, och vi kommer också att ha en malmfälsgrupp där vi diskuterar inte bara samhällsomvandlingen utan framför allt de nya utmaningar som LKAB står inför.

Jag tror att det är viktigt att komma ihåg att de kostnader som nu uppstår, oavsett om det är i gruvdriften eller samhällsomvandlingen, kommer att räknas in i kalkylen för LKAB för att se om man klarar av att göra alla de investeringar som krävs inför framtiden. Mitt största ansvar för bolaget måste vara att se till att bolaget agerar korrekt men också att man för progressivitetsdiskussioner och ganska jobbiga effektivitetsdiskussioner för att vara konkurrenskraftiga i framtiden.

Anf. 22 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Herr talman! Jag tycker inte riktigt att ministern har uppfattat vad skillnaden är mellan det speciella som nu händer i Kiruna och Gällivare kommuner och vad som annars brukar pågå på bostadsmarknaden. När fastighetsägare och hyresgäster förhandlar om renoveringar brukar det vara påkallat av att standarden är för låg, och då finns det en förhandling mellan hyresgäster och fastighetsägare, som vi har kommit överens om juridiskt tidigare.

Skillnaden här är att det är påkallat av statliga LKAB, och det är ministern som är ytterst ansvarig för detta. Det är en stor skillnad. Vi har aldrig varit med om detta tidigare. Det finns ingenting som juridiskt förhindrar ministern att uppdra åt bolaget som ministern är ansvarig för att behandla fastighetsägare och hyresgäster lika i denna väldigt speciella situation.

I förlängningen kan man naturligtvis ändra lagstiftningen så att vi i framtiden är förberedda om en stad eventuellt kommer att behöva flyttas. Men i denna speciella situation behöver vi behandla alla lika så att inte den starka oro som nu finns bland många hyresgäster uppstår eftersom de ser att de inte kommer att ha råd att betala sina boendekostnader. Det är väldigt stor skillnad på nyproduktionshyra och den hyra som de har betalat tidigare.

Då kan man göra på det sätt som föreslogs i avsiktsförklaringen, som man redan har diskuterat och varit överens om men som LKAB nu konstigt nog har backat ifrån. Det är det som är poängen. Det är ett åtagande som endast skapar mycket marginell statsfinansiell påverkan. Jag vill verkligen trycka på det. Nyproduktion av bostäder ger till exempel redan stora momsintäkter till staten. Det här kommer inte att kosta mycket, och det kräver inte mycket av regeringen. Men det skulle betyda otroligt mycket för tusentals att utvecklingen är fortsatt god i dessa kommuner.

Anf. 23 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Den viktiga principen här är att det är den aktör som orsakar skada eller skapar en situation som kräver en flytt av hyresgäster, i det här fallet ett företag som heter LKAB som har statligt ägande, som ska ersätta för de relevanta kostnader som uppstår.

Jag tycker att LKAB har och ska fortsätta att ha en dialog med parter och aktörer lokalt i de samhällena. Och jag tycker att de har visat att de försöker hitta konstruktiva vägar, inte minst genom trappan men också genom den garanti som de har försökt införa. Den innebär att när en ledighet i det befintliga LKAB-hyresgästbeståndet uppstår ska man få förtur i mån av plats. På det sättet har LKAB försökt hitta vägar framåt i de här frågorna.

Jag har också förstått att LKAB kommer att titta på om det finns särskilda grupper som hamnar väldigt i kläm. Då är man beredd att diskutera det för att se vad man ska göra i de specialfallen.

När en hyresgäst flyttar till ett boende som har högre standard, högre bruksvärde, på en normal hyresmarknad kan det också bli en högre hyra. Det kommer att bli ett frivilligt val för några i den här situationen. Några vill flytta till ett bättre boende när samhällsomvandlingen sker. Man kanske vill flytta till ett bättre läge på orten. Men det kan också vara på det sättet att de gamla lägenheterna inte räcker till. Då har LKAB föreslagit trappan för att hitta en tillväjning av kostnaderna upp till den nya hyran och med det nya bruksvärdet.

Jag kommer definitivt att lyssna på de aktörer som är med här. Men jag vill inte ändra ansvarsfördelningen. Vi har nämligen gett LKAB och LKAB:s styrelse ansvar att hantera bolagets framtid. Bolaget ska hantera samhällsomvandlingen på ett kostnadseffektivt sätt men också klara de

framtidsinvesteringar som bolaget står inför. Det är inte lätt på den världsmarknad som nu råder. Styrelsen har ett väldigt svårt och tungt ansvar i den här frågan.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2015/16:52
14 januari

Svar på
interpellationer

§ 7 Svar på interpellation 2015/16:266 om kvinnors företagande

Anf. 24 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Hans Rothenberg har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att förbättra förutsättningarna för kvinnor att starta och driva företag i Sverige. Vidare har Hans Rothenberg frågat hur jag vill förbättra möjligheterna för kvinnor att vara entreprenörer inom välfärden.

Regeringen för en politik för fler och växande företag. Stabila offentliga finanser är en förutsättning för våra investeringar i infrastruktur, forskning, bostäder och klimatomställning samt för de kunskapsreformer som krävs för ett modernt arbetsliv med ett bättre fungerande utbildningssystem och bättre matchning. Tillsammans med en aktiv näringspolitik, med bland annat bättre finansiering till innovativa och växande företag och en ökad export, utgör detta regeringens jobbgenda. Detta stärker förutsättningarna för företag att skapa, växa och exportera med bas i Sverige.

En mångfald av företag och företagare är viktigt för hela näringslivets konkurrenskraft, förnyelse och hållbarhet. Jag ser därför inte varför kvinnors företagande ska begränsas till välfärdssektorn. Välfärdstjänster ska, oavsett vem som bedriver verksamheten, präglas av hög kvalitet. Och för att behålla valfriheten måste spelreglerna för verksamheterna vara tydliga. Efter en rad exempel på missförhållanden har regeringen tillsatt Utredningen om reglering av offentlig finansiering av privat utförda välfärdstjänster, vars syfte är att fastställa vilka regler som ska gälla för företag i välfärdssektorn.

Regeringen vill med detta skapa ordning och reda i välfärdssektorn och underlätta för de företag som är verksamma där. Ett väl fungerande regelverk med tydliga villkor gagnar både företag och brukare.

Redan förra hösten aviserade regeringen att de företagsfrämjande åtgärderna ska utvecklas så att alla företag och företagare, oavsett kön, etnisk bakgrund, ålder, bransch eller var i landet de är verksamma, ska få tillgång till dem på likvärdiga villkor. Regeringen arbetar nu med detta, och den strategi för företagsfrämjande på likvärdiga villkor som Tillväxtverket presenterade i våras är ett viktigt verktyg i arbetet.

Regeringen fattade också den 10 december 2015 beslut om en förstärkt satsning på jämställd regional tillväxt under 2016–2018. Denna satsning är en vidareutveckling av tidigare uppdrag om att regionalt ta fram handlingsplaner för jämställd regional tillväxt. Den ska leda till hållbara resultat genom att jämställdhet integreras i ordinarie verksamhet, exempelvis i beslutsprocesser och arbetssätt hos de aktörer med regionalt utvecklingsansvar som arbetar för att uppnå en hållbar regional tillväxt.

Inom ramen för den regionala tillväxtpolitiken fattade regeringen också under förra året beslut om nya stödförordningar för de regionala företagsstöden. Ett viktigt syfte var att stöden i större utsträckning bland annat ska kunna nå kvinnor samt kvinnor och män med utländsk bakgrund.

Anf. 25 HANS ROTHENBERG (M):

Herr talman! Jag vill tacka ministern för svaret.

Enligt världens största undersökning av entreprenörskap – den heter Global Entrepreneurship Monitor och kallas GEM – har kvinnors entreprenörskap i Sverige minskat dramatiskt på bara ett år. Det är anledningen till att jag skrev interpellationen. Man måste reagera på samhällsförändringar som sker, även om de kommer plötsligt.

Enligt undersökningen sjönk andelen kvinnor som driver företag i tidiga faser från dryga 6 procentenheter till knappt 4 procentenheter, vilket är en minskning med närmare 40 procent. Vidare sjönk, enligt GEM:s definition av entreprenörskap, den svenska andelen kvinnor i företagande från 8,2 procent 2013 till 6,7 2014. Det innebär att Sverige rasar från 10:e till 18:e plats bland de 29 jämförbara länderna, som karakteriseras som innovationsdrivna.

Satsningar på entreprenörskap och nystart och utveckling av företag är en jämställdhetsfråga som också ger möjlighet till tillväxt genom att hela befolkningen nyttjas på ett bättre sätt. Alliansregeringen genomförde därför riktade insatser med program för kvinnors företagande. De vände sig till kvinnor som ville utveckla sina företag och kvinnor som ville starta företag. Samma program vände sig också till aktörer som arbetar med att främja företagande, företagsutveckling och regional tillväxt, till exempel genom rådgivning och finansiering.

Alliansregeringen hann med en hel del under sina åtta år. Man initierade även flera insatser inom den allmänna näringspolitiken som har främjat jämställdheten mellan män som företagare och kvinnor som företagare. Kvinnors delaktighet och jämställda medverkan i tillväxt- och utvecklingsarbetet lokalt, regionalt, nationellt och internationellt är viktig. Den lokala och regionala nivån spelar roll då behov och förutsättningar kan se olika ut beroende på var i landet man befinner sig.

Herr talman! Man kommer ofta in på välfärdsfrågorna i det här sammanhanget. Det gör även jag i min interpellation. Det är ganska naturligt eftersom många kvinnor arbetar inom den offentliga sektorn, inte minst inom välfärdssektorn. Det är därför naturligt att många tar sina första steg in i entreprenörskap med startpunkt i välfärdsföretagande och dess möjligheter.

Det är därför viktigt att det råder goda villkor för företagande inom välfärdssektorn. Och det är särskilt angeläget att titta på hur vi ska få många kvinnor och även män och personer med annan bakgrund än den gängse att komma vidare. Anledningen till att jag fokuserar på kvinnor i den här debatten var just rapporten från GEM där det framgick att andelen har sjunkit.

Då måste man reagera. Därför ställde jag två frågor till ministern. Den ena var vilka åtgärder som näringsministern avser att vidta för att förbättra förutsättningarna för kvinnor att starta och driva företag i Sverige. Här fick jag ett ganska generellt besked att man inte ska göra skillnad på grupper

eller ställa dem mot varandra. Nej, det ska vi inte göra, men vi ska stimulera grupper där det finns ett lägre entreprenörskap än vad som annars skulle kunna förväntas.

Jag vill också fråga ministern hur han tänker förbättra möjligheterna för kvinnor att vara entreprenörer inom välfärden. Där hörde vi ett undvikande svar.

Så jag skulle vilja höra: Varför är ministern och regeringen så rädda för entreprenörskap inom välfärden?

Anf. 26 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Först vill jag säga att kvinnors företagande definitivt är en viktig fråga. Det är en strategisk tillväxtfråga. Vi i Sverige har inte – och det har man inte heller i många andra länder – utnyttjat den fulla kraften i den potential som finns bland medborgarna. Det är färre kvinnor än män som är entreprenörer och driver företag. Sverige behöver fler och växande företag, kanske nu mer än någonsin, så vi borde ta vara på potentialen hos hela befolkningen.

Det är också en principiell och jämställdhetspolitisk fråga. Kön ska inte få avgöra vilka möjligheter som man har att starta och driva företag, oavsett om det är i arbetslivet eller på företagssidan. Jag tycker att det är viktigt att notera att det här är en fråga som jag tar på stort allvar och som jag hoppas att vi alla i den här kammaren är engagerade i.

Tillväxtverket räknar med att ungefär 29 procent av företagen i Sverige drivs av kvinnor. Det har skett en ökning över tid av andelen kvinnor som driver företag, vilket är positivt. Ännu mer positivt är det att när man tittar på de företag som drivs av kvinnor och jämför dem med företag som drivs av män är siffrorna ganska positiva. Det går lika bra för företag som drivs av kvinnor. Det gäller storlek, produktivitet och tillväxttakt. Det finns alltså ingen försämring eller skillnad när det gäller kön. Kvinnor är lika bra entreprenörer som män. Men det finns för få kvinnliga entreprenörer.

Jag är inte nöjd med den här bilden, och jag uppfattar det som att inte heller Hans Rothenberg är det. Det är en bra utgångspunkt för en diskussion.

En av de funderingar som vi har haft om varför vi valde att jobba via de regionala tillväxtprocesserna är att vi vill få ut detta i den ordinarie verksamheten. Det får inte vara ett litet projekt på sidan om, utan alla viktiga aktörer måste se till att premiera kvinnor och män på samma sätt så att kvinnor inte diskrimineras i de processer som finns när man får stöd eller hjälp med att starta företag och driva dem. Det måste fungera i hela landet. Det är därför som vi tycker att dessa processer är så viktiga som vi tar Tillväxtverkets utredning på så stort allvar. De har föreslagit just detta, och det är det som vi försöker att implementera.

Om man funderar på det som har hänt i GEM-statistiken från 2014 vill jag ställa frågan tillbaka. Vad var det som hände det sista året? Ni hade gjort en del satsningar, och sedan skedde det här raset i slutet av er mandatperiod. Ni måste ha gjort någon form av reflektion över vad det berodde på att det blev på det sättet.

Prot. 2015/16:52
14 januari

Svar på
interpellationer

Jag tror att det är viktigt att se att man har ett eget ansvar. Man kan inte bara komma hit och säga att den nuvarande regeringen bär ansvaret för allting. Om det här hände under den förra mandatperioden bör man också fundera över vad man gjorde för misstag som ledde till den utvecklingen under Alliansens sista år vid makten.

Anf. 27 HANS ROTHENBERG (M):

Herr talman! Det var kanske den mest förväntade motfrågan som jag räknade med att få. Man måste vara ödmjuk och resonera om vad det beror på. Det är klart att allting under åtta år inte kan ha varit helt perfekt. Det var tråkigt att det här skedde under det sista året. Jag tror att man ska se till vad signalspråk betyder.

Kvinnor, män och alla som startar företag gör det utifrån att man vill lite mer. Man vill göra lite mer än vad man kan åstadkomma i en anställning. Man gör det därför att man kan lite mer. Man har kunskaper och erfarenheter som gör att man kanske känner sig begränsad i en anställning. Därför är det naturligt att man tar steget vidare inom det område där man har arbetat. Är man ingenjör, då kan man starta en konsultfirma. Är man jurist finns det många möjligheter att starta egen verksamhet.

Om man är i en verksamhet som är präglad av offentlig styrning och offentlig finansiering där det inte finns någon tradition av entreprenörskap och där det dessutom pågår en politisk debatt om att det inte är önskvärt med entreprenörskap inom det området, då är det klart att det påverkar möjligheten och intresset för att starta ny verksamhet inom det området.

Det var precis det som skedde mellan 2013 och 2014. Det var ett valår, och mycket av den debatt som ägde rum under det året handlade om att man skulle begränsa möjligheterna inom välfärdssektorn att skapa entreprenörskap. Jag vill inte säga att de var otaliga, men det fanns en handfull exempel som upprepades gång på gång. Man sa att det landade pengar på några kanalöar. Några enskilda missförhållanden blev exempel för en hel näring. Det är signalspråket.

Ministern säger i sitt svar att han inte ser varför kvinnors företagande ska begränsas till välfärdssektorn. Men kvinnor är klart överrepresenterade inom välfärdssektorn. Vill man att kvinnor i större utsträckning ska starta eget då är det ganska naturligt att de fokuserar på välfärdssektorn.

Det finns också en underton här av att det finns mer begränsningar än möjligheter när det gäller att se över utredningen om reglering av offentlig finansiering av privat utförda välfärdstjänster. Utredningen utgår från missförhållanden, inte från möjligheter. Regeringen vill med detta skapa ordning och reda i välfärdssektorn.

Då frågar jag: Förutom en handfull exempel, vad är det för oreda som råder inom välfärdssektorn? Hela undertonen bygger på att diskvalificera människor som är verksamma inom välfärdssektorn att driva ett framgångsrikt entreprenörskap som för samhället, för människor som nyttjar deras tjänster och för patienter kan innebära en kvalitetsförhöjning. Varför vill en feministisk regering inte se dessa möjligheter?

Anf. 28 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Apropå signalspråk är det jätteviktigt för oss som är engagerade i näringspolitiska frågor att inte skicka signalen att kvinnor bara

är företagare inom vissa sektorer. Vi ser att kvinnor är underrepresenterade i vissa branscher och sektorer. Så är det ju i dag.

Den väldigt hajpade branschen, den digitala start up-scenen i Sverige, talar vi ofta om som en enorm möjlighet för vårt land. Vi måste vara ärliga att säga att det är för få kvinnor i ledande position i start up-bolagen. Det är ett strukturellt problem för den digitala ekonomin om den inte tar vara på kraften och kompetensen hos kvinnor.

Man kan inte säga att bara för att kvinnor traditionellt i större utsträckning har jobbat i välfärdssektorn finns deras karriärmöjligheter och företagande framför allt inom den sektorn. Det är klart att det kommer att finnas kvinnliga företagare i välfärdssektorn, det ska det finnas.

I valrörelsen hade vi lite olika positioner. Vi tyckte att det krävdes större investeringar i välfärden. Det är bra för företagare som finns inom välfärdsområdet att se att man kan bygga ut välfärden och höja kvaliteten i den.

Det fördes också en diskussion om de missförhållanden som hade avslöjats. Tack vare att det inte fanns tillräckligt tydliga kvalitetskrav på offentligt finansierad verksamhet förekom det en del skandaler, vilka ju drabbade seriösa företag. De som följde reglerna och hade en hög kvalitet drogs också ned i en diskussion om ifall all privat verksamhet är dålig därför att några inte följer det som borde vara gällande.

Men det är klart att när man talar om höjd kvalitet i välfärdssektorn påverkar det kvinnor.

Vi har fört diskussioner om att vi tycker att det är rimligt att diskutera bemanningskrav i äldreomsorgen. Vi tycker att de äldre ska ha en viss lägstanivå för bemanningen i äldreomsorgen för att kvaliteten ska säkras. Så ser vi åt andra sidan – vad är det som gör att kvinnor går ned i arbetstid på svensk arbetsmarknad? 100 000 kvinnor går ned i arbetstid därför att äldreomsorgen och barnomsorgen inte håller måttet. Det blir en jämställdhetsfråga vilka kvalitetskrav man ställer på verksamheten.

För en seriös och framåtsyftande företagare finns det inga problem i att man har bra kvalitetskrav i offentlig sektor. Det är en fördel. Då kan man få bort de företag som inte har tagit seriöst på kvaliteten, och så blir marknaden bättre för de kvinnor och män som driver företag i välfärdssektorn.

När det gäller kvinnor och företagande tror jag att även andra frågor är viktiga, som hur trygghetssystemen fungerar. Vi ser hur sjukskrivningarna drabbar kvinnor i större utsträckning än män. Vi tog ett första steg i samband med förra årsskiftet, då vi införde ett tak för företagens sjuklönekostnader. Jag tror att det var en viktig förändring som minskade risken för företagande kopplat till både kvinnor och män.

Jag tror att vi måste ha en fortsatt diskussion kring hur socialförsäkringssystemet funkar för företagare, både kvinnor och män. En viktig fråga är också trygghet och möjligheter för företagare i olika skeden av livet. Frågorna hänger ihop och är större, men jag tror att det är helt rätt väg att gå att se till att alla de som jobbar med företagsstöd på olika sätt, också regionalt ute i Sverige, tar frågorna om jämställdhet och jämställt företagande på största allvar. Hans Rothenberg och jag kan nog tillsammans se till att vi bevakar de frågorna, så att de inte får minskad uppmärksamhet i framtiden.

Prot. 2015/16:52

14 januari

Svar på
interpellationer

Anf. 29 HANS ROTHENBERG (M):

Herr talman! När man startar en ny verksamhet utgår man från sin kompetens, sin erfarenhet och sin plattform. Jag skulle vilja höra: Vad säger ministern till alla de kvinnor som är verksamma inom offentlig sektor, som inte är konkurrensutsatt? Hur ska de kunna förverkliga sin entreprenörsdröm om de inte ska kunna göra det inom sitt eget verksamhetsområde? Ska de bli cykelreparatörer eller datatekniker? Det kräver en enorm omskolning och kompetensförändring.

Trygghetssystemen debatterade jag med Mikael Dambergs kollega socialförsäkringsministern i förrgår. Vid 55-årsgränsen säger det pang, och så har man som företagare inte möjlighet att välja sin karenstid. Alliansregeringen gjorde två justeringar i den reformen, och det finns all möjlighet att gå vidare. Den berör också kvinnor som kommer längre upp i åldrarna, kvinnor som behöver vabba som företagare i större utsträckning.

Herr talman! Regeringen begränsar RUT-tjänster och entreprenörskap inom de områden där många kvinnor är verksamma. Regeringen har också dragit in det stöd som gått till entreprenörstödsorganisationen Winnet. Det har blivit ett ramaskri. Varför riktar man sin udd mot en sådan organisation? Där kvinnor har som svårast att driva eget, där gör regeringen som minst för att underlätta och som mest för att försvåra.

Kallar man sig för en feministisk regering krävs det mer än ord. Det krävs handling här. Jag ser fram emot att det kan bli handling under den tid Mikael Damberg har kvar som minister.

Anf. 30 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Det breda perspektivet är viktigt som en förutsättning. Jag tror att det beslut som riksdagen har fattat om en tredje pappamånad eller mammamånad – en vikt månad – betyder oerhört mycket för att komma till rätta med till exempel den skeva fördelning av vab-tid som Hans Rothenberg tog upp. I dag tar kvinnorna ut en väldigt stor del av vabbandet, och därmed försämrar de sina förutsättningar på arbetsmarknaden och i arbetslivet. Genom att vi bryter igenom den här vallen och får ett mer jämställt föräldraansvar kommer också jämställdheten på arbetsmarknaden och i arbetslivet att påverkas på ett bra sätt.

När det gäller det specifika företagsarbetet gör vi stora satsningar inte minst på välfärden, med investeringar i äldreomsorgen som leder till högre kvalitet men också möjligheter för privata aktörer att erbjuda bra verksamhet inom ramen för den offentliga sektorn. Det kommer en utredning om tydligare kvalitetskrav i den offentliga sektorn. Jag tror att det är bra för hela sektorn att den kommer, för då kan vi slippa den här debatten om huruvida några skor sig på skattebetalarnas medel trots att de inte håller tillräckligt hög kvalitet. Seriösa kvinnor och män som är företagare i offentlig sektor blir bara vinnare och inte förlorare på en sådan reform. Det är jag helt övertygad om.

Sedan tror jag att det gäller att titta på vad det är som i dag begränsar människor och förhindrar dem att ta steget och bli företagare. Kunskap om branschen är en väldigt viktig del, men det är också fråga om finansiering. Vi har tagit väldigt stora kliv för att försöka reformera det statliga finansieringssystemet i syfte att hjälpa människor som till exempel har innovativa idéer och vill göra verklighet av dem. Vi kommer att behöva jobba på

många olika områden, men det är viktigt att också de ordinarie regionala strukturerna tar jämställdheten på allvar, och det var detta Tillväxtverkets förslag gällde. Man måste se till att de här resurserna nu förs ut dit där arbetet görs, inte minst regionalt runt om i Sverige.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2015/16:52
14 januari

Svar på
interpellationer

§ 8 Svar på interpellation 2015/16:274 om innovation för flyget

Anf. 31 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Edward Riedl har frågat infrastrukturministern om hur hon arbetar för att främja svensk innovation för flyget. Arbetet i regeringen är så organiserat att det är jag som närings- och innovationsminister som ska svara på frågan.

Sverige har en lång historia av flygplansutveckling och en världsunik kompetens inom motor- och flygplanssystem. Svenska företag är underleverantörer till flertalet av de nya civila flygplan som i dag sätts i trafik i världen, och Sverige är ett av fem länder i världen som i dag kan bygga och konstruera stridsflygplanssystem.

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. Regeringen anser att miljöpåverkan från transportsektorn och dess utsläpp av växthusgaser ska minska. Det innebär bland annat att teknikutvecklingen inom flyget måste leda till förbättrad energieffektivitet och minskad miljöpåverkan. Jag bedömer att det finns goda förutsättningar för att svenska innovationer ska kunna bidra till en sådan utveckling framöver.

För att stärka konkurrenskraften för svensk flygindustri driver Vinnova ett strategiskt innovationsprogram för flyg, och detta gör att svenska företag kan delta i forskningsprogram även på europeisk nivå. Där deltar de bland annat i utvecklingen av nästa generations bränslesnåla flygmotorer.

Regeringen reformerar nu statens finansieringsinsatser och har nyligen presenterat en exportstrategi samt ett kunskapslyft med bland annat nya platser på yrkeshögskolan. Detta är några av regeringens åtgärder för fler och växande företag som även stärker konkurrensförutsättningarna för svensk flygindustri. Tillsammans med svensk flygindustri, myndigheter och andra berörda aktörer tar regeringen dessutom nu fram en flygstrategi för ett mer hållbart och konkurrenskraftigt svenskt flyg. I detta arbete ingår såväl innovationsfrågor som miljöfrågor.

Anf. 32 EDWARD RIEDL (M):

Herr talman! Jag ställde min interpellation till infrastrukturministern, eftersom jag specifikt ville veta hur hon arbetar med att främja svensk innovation för flyget. Jag är medveten om att statsråden har olika uppgifter i regeringen. Det är inte obekant för mig. Men jag hade gärna diskuterat just de frågorna med infrastrukturministern. Jag får dock tacka näringsministern för de svar han gett inom sitt kompetensområde.

Herr talman! Hade infrastrukturministern varit här hade jag frågat henne till exempel hur hon tror att införandet av en flygskatt skulle påverka flyget i Sverige och våra möjligheter. Sverige ligger långt framme i dag när det gäller exempelvis gröna bränslen till flyget. Man skulle kunna säga att Sverige är världsledande på det här området, och det är glädjande på många sätt och vis, dels därför att vi behöver en grön omställning och ett ökat ansvarstagande inom flyget, dels därför att det kommer att kunna skapa många arbetstillfällen i vårt land.

Den här utvecklingen hotas av en eventuell flygskatt. Branschen har varnat för vad som händer ifall man inför en flygskatt. Utvecklingen med gröna bränslen, som är dyrare än de traditionella bränslena, är något som branschen driver själv. Läger man en ökad beskattning på en sådan bransch kommer marginalerna att minska, och då kommer man enligt branschen inte längre att kunna driva den gröna omställningen av flyget. Det menar jag vore väldigt olyckligt.

Jag håller med näringsministern om att svenska innovationer förhoppningsvis kommer att vara en del i det globala arbetet med att minska flygets negativa miljöeffekter. Men då krävs att Sverige gör rätt saker, så att svensk industri ges bra förutsättningar att konkurrera globalt. En flygskatt är dålig politik, eftersom en sådan försvårar fortsatt införande av gröna bränslen, där Sverige som sagt skulle kunna leda utvecklingen.

Det är dåligt att man höjer skatten på dem som till exempel utbildar sig till ingenjörer. Hälften av dem som jobbar inom flygindustrin i dag är just ingenjörer. Det är dålig politik att höja skatt på jobb och företagande med 30 miljarder och sedan föra tillbaka småpengar till branschen, eftersom svenska spetsföretag konkurrerar på en global marknad.

Det är dålig politik att ha en utrikesminister som ständigt gör sig ovän med andra länder. Vi får då färre möjligheter att sälja våra flyg och flygkomponenter. Inte minst när det gäller de militära flygplanen, som ministern själv är inne på, är det inte någon bra politik att vara osams med andra länder.

Jag har dessutom svårt att se hur 6 000 nya platser på yrkeshögskolan ska påverka just flygindustrins konkurrenskraft i någon större utsträckning. Som jag sa handlar det i stor utsträckning om ingenjörer och personer med högre utbildning på de platserna.

Näringsministern får gärna utveckla på vilket sätt han tror att regeringens nya exportstrategi kommer att kunna bidra positivt till den svenska flygindustrin.

Anf. 33 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Först kan man börja med att konstatera att Sverige är ett avlångt land som ligger uppe i norra Europa. Det betyder att flygtransporter blir viktiga inom landets gränser som en viktig del av transportsystemet. Det gäller inte minst för förutsättningarna att driva företag i hela landet. Men de är också viktiga för att vi ska nå och ha tillgång till de stora tillväxtmarknaderna globalt sett. Där är inte minst våra större företag som jobbar mycket med export helt beroende av goda transporter till och från Sverige.

I exportstrategin lyfter regeringen därför fram behovet av till exempel fler direktförbindelser till världens tillväxtmarknader. Vi jobbar väldigt hårt med det tillsammans med till exempel Connect Sweden, som är ett samarbete mellan Swedavia, regionala aktörer men också privata aktörer för att få till stånd fler flyglinjer till och från Sverige.

Glädjande nog kan vi säga att Arlanda har stärkt sin position under de senaste par åren ganska kraftigt relativt andra flygplatser i sitt närområde. Där Arlanda tappade väldigt länge i tillgänglighet ökar vi nu i direktförbindelser med ganska många stora tillväxtmarknader, och det är en positiv utveckling.

Ett av de första initiativen vi tog i regeringen, och jag var pådrivande, var att starta förhandlingar om preclearance till USA. Vi har börjat de förhandlingarna med USA, och USA valde ut oss som ett av de länder som man skulle vilja ha preclearance med. Det skulle öppna stora möjligheter för flyget att få fler direktförbindelser till den nordamerikanska marknaden direkt in i USA men också indirekt genom att fler flygbolag skulle vara intresserade av att flyga via Sverige in i USA för att därmed slippa den krångliga hanteringen vid gränserna till USA och i stället klara av det på svensk mark.

Detta är bara några delar. Lägg därtill det arbete som Anna Johansson nu bedriver med flygstrategin. Det visar om något att vi tar frågorna på stort allvar. Vi kan komma tillbaka till frågorna om flygskatt. Det ställdes en fråga om innovation. Det är viktigt att se att vi gör viktiga innovationssatsningar som har stor betydelse. Hade inte Vinnova haft programmen hade vi inte kunnat vara med i de europeiska strukturerna på det sätt vi har varit.

Innoware har ett team på Saab i Linköping som nu utvecklar ett nytt sätt att designa och tillverka flygplansvingar i kolfiberförstärkta kompositter för att minska luftmotstånd och bränsleförbrukningen. Det är en enormt viktig fråga för den globala utvecklingen av flyget framöver. Vi deltar också i Clean Sky, Europas största forskningsprogram för kommersiellt flyg. Där vet vi att GKN – före detta Volvo Aero, för dem som inte har hängt med – är ett av de ledande europeiska flygteknikföretagen för att ta fram nästa generations effektiva och bränslesnåla flygmotorer.

Jag är stolt över att det svenska ingenjörskunnandet är så starkt på området. Det är någonting vi verkligen ska utveckla. Det handlar om investeringar i högre utbildning och universitet. Jag vet inte varför jag inte nämnde det i interpellationssvaret. Jag noterade det också när jag läste upp det. Vi bygger ut universitetssystemet med fler platser de kommande åren med högre kvalitet.

Det andra vi gör gäller yrkeshögskolan. Varför är det viktigt? Jo, därför att en del av dessa bolag också jobbar med produktion. Avancerad produktion kommer att behöva personer med eftergymnasial utbildning. Om man inte har tid att vänta på en universitetsutbildning som kanske tar fem år är YH-utbildningar som är specialinriktade med utbildningsmoment på plats i företagen en väg att klara matchningsproblematiken som vi kan drabbas av de kommande åren.

Jag tror att YH, rätt utformad, kan vara ett stöd och en hjälp för en del av de teknik- och ingenjörstunga bolagen som ändå har en ganska stor produktion i Sverige och för utvecklingen i vårt land. Det kan vara en lösning på en del av matchningsproblemet.

Anf. 34 EDWARD RIEDL (M):

Herr talman! Jag är helt överens med näringsministern om att Sverige ligger i Europas utkant och att det är ett avlångt glest befolkat land. Därmed är flygförbindelser oerhört viktiga för oss i det nationella perspektivet men också i internationell bemärkelse som en stark exportnation.

I detta är det bra att en majoritet av riksdagen avvärjde regeringens försök att lägga ned en av de två flygplatser vi har i huvudstadsregionen, det vill säga Bromma flygplats. Den är kvar inte tack vare Socialdemokraterna utan tack vare allianspartierna. Det är bra. Det tror jag dessutom vi är helt överens om. Det gäller kanske inte att Alliansen är bra i alla delar, men att åtminstone flygplatsen är kvar tror jag att också ministern tycker är bra.

Jag tvivlar heller inte på näringsministerns engagemang för flygfrågor. Problemet för näringsministern är att han sitter i en regering med Miljöpartiet som tycker att flyget är en gammeldags teknik som man i praktiken vill avskaffa för större delar av Sverige. Det är ett problem. Jag vill också lyfta fram det som ministern själv talade om, det vill säga preclearance. Det är viktigt. Det har mycket mer symbolvärde än vad det har praktisk betydelse om man får igenom den typen av saker.

Om vi talar om den amerikanska flygindustrin och flygmarknaden varnade redan innan valet 2014 amerikanska flygbolag i brev till Sverige för vad som skulle hända skulle hända om det infördes en flygskatt. Redan på stadiet att det diskuterades en flygskatt i Sverige var man orolig för hur man skulle förlägga flyglinjer och så vidare. Flygskatten är ett bekymmer i detta.

Näringsministern nämner inledningsvis och även i sitt andra anförande flygstrategin som en del i arbetet med att främja svensk flygindustri. Jag skulle vilja fråga näringsministern om ni kommer att hörsamma flygbranschens största önskan vad gäller denna strategi. Det gäller helt enkelt att den får slippa en flygskatt. Det flygbranschen allra mest efterfrågar är att det inte införs en flygskatt i Sverige. Om man nu menar allvar med en flygstrategi kanske man skulle lyssna på just detta önskemål.

Jag har försökt få besked av infrastrukturministern under snart ett års tid vad gäller flygstrategin och framför allt vad den kan tänkas komma att innehålla för någonting. Kanske kan näringsministern, som tar upp just flygstrategin, nämna någonting om vad regeringen kommer att komma med i flygstrategin. Vad finns det för positivt för flygbranschen att vänta i flygstrategin?

Anf. 35 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag börjar med att konstatera att även om Sverige ligger i norra Europa finns det enorma förutsättningar och möjligheter med att befinna sig i norra Europa när det gäller hur man snabbast, bäst och kortast flyger över planeten. Om man ska ta sig från stora delar av Indien och Kina till USA är närmsta vägen att flyga över vår del av planeten. Det är snabbare än många andra sätt att flyga. Det finns möjligheter när vi talar om globala direktlinjer att dra nytta av vår position.

Där är frågan om preclearance allt annat än en symbolisk fråga. Det är en väldigt praktisk fråga inte minst för de affärsresenärer som i stället för att behöva riskera att hamna i en tretimmarskö i USA när de landar kommer in som inrikestrafik. Det kommer att påverka inte bara resenärer, besökare och turister utan också flygbolag när de väljer vilka flygplatser de vill ha direktlinjer till. Det är en enormt viktig sak som vi nu medverkar till att för att stärka vår globala ställning och tillgänglighet i Sverige.

Direktlinjer är också ett sätt att minska klimatpåverkan. En direktlinje är i genomsnitt nästan 25 procent bättre ur klimatsynpunkt än de mellanlandningar vi annars tvingas till om man ska ha globalt flyg. Det är ett smart sätt för Sverige att jobba.

Det är inte så förvånande att Moderaterna har så svårt att fundera över: Hur klarar vi klimatutmaningen globalt sett? Partierna har i Miljöberedningen och tidigare varit överens. I till exempel Klimatberedningen 2009 tror jag alla partier var överens om att den som smutsar ned ska betala.

Det borde vara en princip som vi är ganska överens om i Sverige. Då bör man kunna utreda flygskattediskussionen när andra länder, Tyskland, Frankrike, Österrike och Storbritannien, de facto har infört flygskatt. Andra länder har infört och sedan tagit bort den. Det är också en anledning till att utredningen måste titta på hur andra länder har gjort och vilka erfarenheterna är. Man måste även titta på de samhällsekonomiska konsekvenserna.

När vi i vanliga fall säger att våra ekonomiska styrmedel har gett resultat och att det är en av anledningarna till att Sverige har klarat att driva på klimatomställningen måste man åtminstone kunna utreda och diskutera frågan om flygets klimatpåverkan långsiktigt. Det känns i alla fall intellektuellt som en övning som även Moderaterna skulle orka med att göra i ett läge då vi kommer från Paris och säger att vi har en utveckling globalt sett där flyget kommer att öka mycket i volym. Vi vet då att utsläppen kommer att riskera att öka i samma takt om vi inte gör någonting.

Sverige har teknik och bränslen. Men vi måste också titta på vilka andra metoder vi har för att klara att förena våra högt ställda ambitioner på transportpolitikens område för transporter inom Sverige och utomlands med höga klimatambitioner. Det är därför vi har tillsatt en utredning.

Anf. 36 EDWARD RIEDL (M):

Herr talman! Jag vill bara förtydliga om det var någon som missförstod vad jag menade med preclearance. Jag sa att jag tror att det symboliska värdet är större än det praktiska värdet. Det handlade inte om att förminska det praktiska med det hela, utan jag tror att det har en annan betydelse. Ministern var själv inne på det i slutändan. Det kommer alltså att göra att många flygbolag kommer att lägga direktlinjer härifrån, och det är i grunden bra om vi kan bli en mer samlande hubb i norra Europa än vad vi traditionellt har varit. Vi har stärkt vår position. Det är bra, och det ska vi fortsätta att göra. Jag tror att man måste hitta breda överenskommelser över lång tid om man ska attrahera långa direktlinjer just till Arlanda.

När det gäller den andra delen – om moderater har svårt med klimatutmaningen – är det inte alls så. Det mesta av det som ministern själv tar upp här inne är sådant som alliansregeringen har sjösatt och satt igång och som nu förvaltas av den sittande regeringen. Så är det ofta. Vinnvaarbetet som

ministern lyfter fram, och mycket annat, är just sådant som redan den tidigare regeringen har satt igång.

Tillsammans med Miljöpartiet riskerar vi nu att med en flygskatt skjuta en del av de bra sakerna för miljön i sank. En flygskatt kommer sannolikt att göra att man inte kommer att ha råd med det initiativ som flygbranschen själv har tagit med gröna bränslen, som är lite dyrare, om det läggs en skatt på branschen. I sin iver att bedriva miljöpolitik med skattevapnet riskerar den rödgröna regeringen tyvärr att i stället försämra miljön och den gröna omställningen, och det tycker jag vore synd.

Jag hade gärna fört diskussionen med infrastrukturministern vad gäller vad hon tycker att hon hade kunnat göra i frågorna. Men jag tycker att vi har haft en bra diskussion, och jag tackar näringsministern för den debatt vi har haft. Vi lär få skäl att återkomma.

Anf. 37 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Jag vill avsluta med att säga att jag tror att Sverige har möjlighet att bidra i den globala utmaningen att klara ett ökande transportbehov globalt sett med ökat flyg och att göra det med smartare drivmedel för flyget. Där har vi mycket att bidra med i och med vårt ingenjörskunnande om både motorer och konstruktion av flygplanskroppar som kan minska bränsleförbrukningen. Jag tror att Sverige har mycket att bidra med på såväl ingenjörssidan som på företagssidan och innovationssidan.

Jag är också stolt över att Swedavia har bedrivit ett så långsiktigt miljöarbete där man till exempel har tittat över alla marktransporter på sina flygplatser för att gå över till biobränslen. Det är unikt i världen, och ledande. Jag är glad över att det statliga Swedavia även har uttalat en vision om ett fossilfritt utrikesflyg och försökt samla parterna till en diskussion. Det handlar då inte bara om hur man kan producera biobränsle för flyg utan också om hur man sedan får det att verkligen användas i flygtrafiken. Det är den stora utmaningen, som jag hoppas att fler partier engagerar sig i.

Sedan blir också de innovationssatsningar vi gör i Sverige viktiga för att behålla den position vi har som ett ingenjörsländ som är riktigt starkt på flygsidan och som kommer att fortsätta att vara det framöver. Tack ska ni ha för debatten!

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.54 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

Anf. 38 ANDRE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av utbildningsminister Gustav Fridolin, statsrådet Ibrahim Baylan, statsrådet Anders Ygeman och kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Utbildningsminister Gustav Fridolin besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Kärnkraftsskatten

Anf. 39 LARS HJÄLMERED (M):

Herr talman! Den senaste veckan har det kommit besked om att i princip all svensk kärnkraft kan komma att stängas ned inom loppet av några år. Det senaste beskedet kom i Dagens industri i dag.

En sådan avveckling borde inte ligga i någons intresse med de negativa effekter det skulle få på det svenska elsystemet och ytterst för jobb och företagsamhet. Vi ser en kall dag som denna hur viktig kärnkraften är. I helgen ska det bli 10 minusgrader hemma i Göteborg och 20 minus i andra delar av landet.

Nivån på elpriset kan varken jag eller regeringen påverka. Däremot kan regeringen lägga fram ett skarpt förslag om att sänka eller ta bort kärnkraftsskatten på samma sätt som man kraftigt höjde den under föregående år, vilket skulle kunna ge ett andrum och bidra till att trygga elförsörjningen i framtiden i Sverige.

Därför vill jag, herr talman, fråga energiministern: Vad är Socialdemokraternas och Miljöpartiets uppfattning? Vad vill regeringen? Vill man behålla, sänka eller ta bort kärnkraftsskatten?

Anf. 40 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Tack, Lars Hjälmered, för en viktig fråga! Jag tror att vi alla är överens om hur viktigt det är att vi har en stabil energi- och elförsörjning till konkurrenskraftiga priser. Vi har i dag ett system som i mångt och mycket fungerar väldigt väl.

Vi har dock under ett antal år sett att detta kan komma att förändras och det ganska snabbt. Det var mot den bakgrunden som regeringen tillsatte en energikommission föregående år, där alla åtta riksdagspartier sitter, så att vi kan få fram långsiktiga förutsättningar för energisektorn.

I Energikommissionens arbete har de här uppgifterna framkommit redan tidigare. Vattenfall framförde detta på ett seminarium som Energikommissionen anordnade. När vi lade fram en arbetsplan som vi antog gemensamt i hela Energikommissionen i december togs därför naturligtvis i beaktande att vi under våren kan diskutera och hitta lösningar tillsammans så att vi alltid kan säkra el till konkurrenskraftiga priser till svensk industri och svenska hushåll.

Anf. 41 LARS HJÄLMERED (M):

Herr talman! Jag noterar att det inte var något svar på den fråga jag ställde. Det är kalla dagar som kärnkraften är viktig.

Jag kan konstatera att mitt eget parti har kommit med konkreta förslag när det gäller kärnkraftsskatten såväl som andra energipolitiska frågor. Låt vara att vi har en kommission – och den är viktig – men ett problem för Ibrahim Baylan är att han och regeringen inte har presenterat en enda konkret lösning på energipolitiken inom ramen för kommissionen.

Därför återkommer jag till min fråga: Vad är regeringens uppfattning? Ska kärnkraftsskatten behållas, sänkas eller avvecklas?

Anf. 42 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Det är ju så att vi är precis i ingången av de förhandlingar som vi har förberett oss för under hela det föregående året. Det är en ganska komplicerad situation, men jag tror att den effektskatt som vi nu pratar om – som både den moderatledda regeringen och den nuvarande regeringen har höjt – är av den arten att den självklart måste ingå i diskussionerna.

Det är dock inte den enda utmaningen som finns i energisektorn, och jag ser fram emot att vi både diskuterar effektskatten och gemensamt hittar lösningar som passar energisektorn men också övriga delar så att vi kan skapa långsiktiga förutsättningar för energisektorn och industrin.

Kärnkraftsskatten

Anf. 43 JOSEF FRANSSON (SD):

Herr talman! I sådana här frågestunder kan det bli lite tårta på tårta. Jag vill också ställa frågor kring just effektskatten på kärnkraft.

Jag vill börja med att konstatera att vi under årtionden faktiskt har skördat frukterna av tidigare generationers mycket kloka investeringar i såväl vattenkraft som kärnkraft. Detta har gjort Sverige till en stark industriation, eftersom vi har kunnat ha internationellt sett väldigt konkurrenskraftiga priser och leveranssäker elkraft.

Nu har den här kloka politiken på senare tid tyvärr bytts ut mot vad jag tycker är en ideologisk lekstuga, där man lämnar över politiken till politiska aktivister snarare än till tekniskt kompetent personal.

Min frågeställning är egentligen exakt densamma som inte fick något svar i den förra frågan: Vad avser regeringen att göra med effektskatten, eftersom vi närmar oss en position där det börjar bli riktigt akut?

Anf. 44 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Detta är som sagt en viktig fråga, och min ingång i de samtal som vi nu ska inleda i Energikommissionen är att vi alltid ska säkra el till konkurrenskraftiga priser till såväl hushållen som industrin.

När det gäller det energisystem som vi har i dag, där vattenkraften och kärnkraften står för lejonparten av elanvändningen men där vindkraften ökar ganska kraftigt, är det bara att konstatera att vi redan har fått besked om nedläggning av fyra reaktorer. De återstående sex reaktorerna är viktiga i systemet, och jag ser dem som en brygga in i ett förnybart system på sikt.

När vi nu går in i diskussionerna är det för min del väldigt viktigt att vi kan komma överens över blockgränsen, för jag tror att långsiktiga förutsättningar är väldigt viktiga. Då kommer naturligtvis också diskussioner om skatter och styrmedel att ingå. Konstigt vore det väl annars, eftersom de är en viktig del av energisektorn.

Anf. 45 JOSEF FRANSSON (SD):

Herr talman! Tack för svaret, energiministern! Jag blev faktiskt lite positivt överraskad när jag läste nyheterna i dag. Enligt min mening såg det ut som om regeringen började byta fot till en mer realistisk hållning i de här frågorna. Men nu blev svaret väldigt luddigt. Nu ska man fortsätta diskutera i stället för att komma med någon som helst av konkreta besked om hur man tänker sig framtiden.

Jag är djupt oroad över energisituationen framgent om man inte kan ge ens ett sådant enkelt besked.

Anf. 46 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Nu försöker oppositionspartierna ta billiga poäng, men faktum är att situationen i energisektorn är väldigt komplicerad. Den kompliceras av att vi har en kraftig nedgång i energipriser över hela världen, inte bara i Sverige. Det är klart att det pressar energisektorn; det måste vi ta i beaktande.

Därför är det väldigt bra att vi har en energikommission på plats och att vi kan komma överens över blockgränsen och ge energisektorn långsiktiga förutsättningar. Skatterna kommer att ingå, men det är inte den enda fråga som behöver lösas för att vi ska kunna säkra el till våra bostäder och industrier.

Brister i polisens rapportering om ofredanden

Anf. 47 JOHAN HEDIN (C):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till inrikesminister Anders Ygeman.

De senaste dagarna har det rapporterats en hel del obehagliga vittnesmål från olika delar av Sverige och övriga världen. Köln, Kalmar och Kungsträdgården har stått i centrum för diskussionen som handlar om sexuella ofredanden och övergrepp som har ägt rum.

Jag tror att vi kan vara alldeles överens i den här salen om att den kroppsliga integriteten är okränkbar och att vi alla bör kämpa för att bevara den. Det är också uppenbart, och det tror jag att de flesta av oss kan vara överens om, att det här emellanåt även används i syfte att sprida en främlingsfientlig agenda.

Det har rapporterats att polisen underlåtit att kommunicera och kanske till och med ingripa utifrån politiska hänsyn. Då vill jag veta hur regeringen avser att säkerställa att polisen konsekvensneutralt och professionellt gör sitt jobb och lämnar de politiska diskussionerna till oss.

Anf. 48 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Först och främst vill jag instämma i allt det Johan Hedin säger när det gäller vikten av kroppslig integritet, att förövare hamnar bakom lås och bom och att avslöja den typen av händelser.

Polisen ska i sin informationsspridning naturligtvis inte ta hänsyn till något parti eller någon politisk uppgift. Det är en grundsten i offentlig förvaltning. Nu har rikspolischefen föranstaltat att han ska göra en noggrann utredning av vad som har skett. Det gäller att gå till botten med dessa frågor och se om några fel faktiskt har begåtts.

Jag välkomnar utredningen, och när den läggs fram får vi se vilka slutsatser vi kan dra av den.

Anf. 49 JOHAN HEDIN (C):

Herr talman! Tack för svaret, inrikesministern!

Det här är inte den enda oroande signal vi får från polisorganisationen. Vi har hört att brott inte utreds trots att det verkar finnas fullgod bevisning. Vi har hört om rom- och kvinnoregister. Vi har hört att villkoren är mycket ansträngda för de polismän och -kvinnor som jobbar i organisationen. Finns det ett strukturproblem som måste adresseras?

Anf. 50 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Svaret på den frågan måste ändå bli nej. Det har aldrig satsats större ekonomiska resurser på polisen än nu. Det har aldrig funnits fler polisanställda än nu. Det har inte funnits fler poliser de senaste 30 åren än det finns nu.

Däremot är det sant att polisen genomför en stor reform, en stor förändring, som alla partier i riksdagen har varit överens om. Det är viktigt att reformen leder fram till fler poliser närmare medborgarna och att den går i takt med att det blir ordning och reda i Polissverige.

Det nya klimatavtalet och svensk klimatpolitik

Anf. 51 JENNIE NILSSON (S):

Herr talman! En av regeringens ambitioner är att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. För att nå dit krävs att alla aktörer i samhället arbetar aktivt med att minska utsläppen. Ett viktigt steg för att nå dit är det nya klimatavtalet som världens länder har enats om. Beslutet kom efter svåra slutförhandlingar vid klimatmötet COP 21 i Paris under hösten. Det innebär att världens länder har en gemensam plan för att minska klimatutsläppen.

Eftersom energisektorn har ett särskilt ansvar för att bidra till minskade klimatutsläpp vill jag fråga statsrådet Ibrahim Baylan på vilket sätt Sverige och den svenska energisektorn kommer att påverkas av det nya klimatavtalet.

Anf. 52 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Tack, Jennie Nilsson, för en mycket bra fråga.

Det här är det historiskt första helt globala avtalet på klimatområdet. Det är nödvändigt och kommer naturligtvis att påverka energisektorn

mycket över hela världen. Två tredjedelar av klimatgaserna kommer från direkt och indirekt energianvändning.

Sverige har varit ett föregångsland. Sverige är ett av de länder i världen som har lägst koldioxidintensitet i energiproduktionen. Det beror på det utvecklingsarbete som har pågått sedan mitten av 70-talet för att frigöra oss från kol, olja och gas. Det innebär att många av de erfarenheter, produkter och tjänster som har utvecklats i Sverige i den svenska energisektorn kan vara en stark fördel för oss inte minst när det gäller exportinkomster och nya jobb inom en grön sektor.

Jag ser med spänning fram emot att tillsammans med den svenska energisektorn arbeta för detta.

Anf. 53 JENNIE NILSSON (S):

Herr talman! Jag tackar för svaret.

För att nå minskade klimatutsläpp krävs det sannolikt att vi i Sverige blir duktiga på energieffektivisering. Det är en fråga som har legat högt på den politiska dagordningen sedan länge, inte minst på statsrådets dagordning.

Inom vilka sektorer bedömer statsrådet att politiken kan göra mer när det gäller till exempel energieffektivisering?

Anf. 54 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Sverige har haft ett pågående arbete med energieffektivisering som har burit frukt på lokalplanet, regionalplanet och nationellt.

Vi använder i dag i Sverige, jämfört med för tio år sedan, trots nästan 4 procent tillväxt förra året, ungefär 10 terawattimmar mindre el fast vi producerar 20 terawattimmar mer.

Det går att göra mer inom alla sektorer. Regeringen har precis tagit initiativ till att inrätta ett forum för smarta nät. Det kan vara ett viktigt verktyg i såväl industrin som hushållssektorn.

Myndighet för tillsyn av polisen

Anf. 55 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Herr talman! Jag har en fråga till inrikesminister Anders Ygeman.

Polisen har diskuterats de senaste dagarna. Det har redan ställts en fråga i dag. Det har varit frågor om eventuella systematiska fel, felinformation och undvikande information.

Innan polisreformen skedde en tillsyn av de olika polismyndigheterna i landet. Det var Rikspolisstyrelsen, som själv inte var operativ, som stod för den tillsynen. I dag sker ingen tillsyn.

Under bred enighet har vi antagit reformen. I samma enighet beslutade riksdagen att det ska finnas en oberoende tillsynsmyndighet. Utredningen är klar och är färdigremitterad. Det gäller för departementet att ta fram en proposition.

Jag trodde efter dessa händelser att regeringen skulle prioritera frågan och tycka att den är viktig. Men när propositionsförteckningen kommer till oss i dag kan vi konstatera att regeringen faktiskt inte har med den frågan.

Varför prioriterar inte regeringen frågan? Om ministern svarar att regeringen visst gör det; hur då?

Anf. 56 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Min ödmjukhet förbjuder mig att gå igenom tider från det att utredningar har skett till att propositioner har lagts fram under tidigare regeringar. Det finns ett betydande material att diskutera.

Jag delar Krister Hammarberghs uppfattning att det ska finnas en fristående och oberoende tillsynsmyndighet för polisen. Precis som Krister Hammarbergh visade finns ett omfattande material och omfattande synpunkter från olika remissinstanser. När ärendet är färdigberett på Regeringskansliet kommer det, gissar jag, att leda till en proposition i början av nästa år.

Anf. 57 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Herr talman! Tyvärr måste jag konstatera att regeringen prioriterar en proposition om elektroniskt kungörande av Svensk författningssamling före tillsynen av polisen. Det sker tillsyn av skolverksamheten men inte av dem som har det yttersta våldsmonopolet i Sverige. Jag beklagar detta, och jag tycker att arbetet skulle kunna gå fortare.

Jag är medveten om att det finns en mängd synpunkter från olika myndigheter – det är inte ovanligt – men det är här politiken ska göra skillnad.

Anf. 58 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Nej, Krister Hammarbergh, det som prioriteras är att kriminalisera terrorkrigsresor, som inte blev gjort under den borgerliga tiden, att stoppa missbruket av svenska pass, som inte blev gjort under den borgerliga tiden, trots att det fanns förslag och trots att behovet fanns. Vi ska också se till att få en oberoende tillsynsmyndighet för polisen.

Den svenska gruvindustrin

Anf. 59 BIRGER LAHTI (V):

Herr talman! Det pågår en försäljning av ett anrikningsverk i den konkursade gruvan i Kaunisvaara. Om verket säljs till bortforsling innebär det att det har gjorts enorma investeringar i en dagbrottsgruva med alla tänkbara bieffekter men att miljön och lokalsamhället runt om samt den sameby som berörs har betalat ett högt pris för ett fiasko. Samtidigt kan man misstänka att nya ansökningar kommer att komma in för nya gruvprojekt där miljön, lokalsamhällen och andra berörda näringar alltid betalar ett högt pris.

Finns det långsiktiga planer i form av till exempel en mineralstrategi så att inte misslyckade gruvprojekt blir vardagsnyheter?

Min fråga är av allmänpolitisk karaktär och riktas till Gustav Fridolin: Ser regeringen en framtid i svensk gruvindustri?

Anf. 60 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Regeringen ser en viktig framtid för svensk gruvindustri. Ska vi bygga ut och bygga om vårt samhälle på det sätt som krävs behövs mineraler. Det kräver att mineraler plockas upp ur marken på ett hållbart sätt. För att det ska vara hållbart krävs ett regelverk och system som gör att den typen av händelser som Birger Lahti redovisar inte upprepas. Där

finns definitivt att lära av de misstag som har begåtts tidigare. Den översynen av regelverken finns i den partiöverenskommelse som ligger till grund för regeringens arbete och kommer att genomföras under mandatperioden.

Prot. 2015/16:52

14 januari

Frågestund

Anf. 61 BIRGER LAHTI (V):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret! Det är ett bra svar.

Då kommer givetvis en följdfråga. Varför är det okej från regeringens sida att subventionera städhjälp till välbärgade svenska hem för miljardbelopp men inte okej att för en i sammanhanget spottstyver säkra naturresurser för miljardvärden och hundratals arbetstillfällen i en mycket hård drabbad region?

Anf. 62 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! För den som ser på den ekonomiska politik som regeringen bedriver är det ganska uppenbart att de stora investeringar vi gör såväl på miljöområdet för en hållbar miljöpolitik och biologisk mångfald som på arbetsmarknadsområdet är mångfalt större än kostnaderna för RUT-avdraget.

Det avdrag vi har på RUT-området finns där för att vi ska ha en bra förutsättning för nya jobb att skapas och för svarta jobb att bli vita.

Åtgärder mot sextrakasserier vid ungdomsfestivaler

Anf. 63 ROGER HADDAD (L):

Herr talman! Även min fråga går till inrikesminister Anders Ygeman och handlar om de senaste dagarnas rapportering om ofredande vid ungdomsfestivalen i Stockholm 2014 och 2015.

Det är väl ingen politiker eller partiföreträdare som har lämnats oberörd av de uppgifter som har tillkommit. Polisen rapporterade också förra året, herr talman, att 200 ungdomar – unga killar – fördes bort från festivalområdet på grund av att de hade tafsat på eller på andra sätt ofredat unga tjejer.

I måndags gick regeringen och inrikesministern ut och sa: Vi ska gå till botten med det här.

I går meddelade särskilda åklagarkammaren att man lägger ned förundersökningen mot Polismyndigheten, och polisen har påbörjat en intern utredning.

Min fråga till regeringen är: Vilka beslut eller åtgärder har regeringen fattat eller vidtagit utifrån att man ”ska gå till botten med det här”?

Anf. 64 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Som framgår av den artikel som Roger Haddad citerar ur välkomnar jag att rikspolischefen har föranstaltat att han ska gå till botten med den här frågan.

Han ska lämna över frågan till internutredning för att kolla om något brott har begåtts. Det står nu klart att så inte är fallet. Sedan ska han utreda vad som faktiskt har hänt. Det förekommer ju en hel del uppgifter i medierna, och långt ifrån allt som har sagts i medierna har varit sant.

Därför har jag välkomnat att rikspolischefen vill göra den här utredningen. När resultatet av den kommer får vi i de olika politiska partierna ta ställning till vilka åtgärder som det är rimligt att vidta.

Anf. 65 ROGER HADDAD (L):

Herr talman! Tack, inrikesminister Anders Ygeman!

När inrikesministern presenterade den nya rikspolischefen för drygt ett år sedan sa Dan Eliasson att han ska se till att Polismyndigheten blir av med sina ”organisatoriska bojor” redan den 1 januari.

Jag misstänker att det finns både organisatoriska och kulturella bojor som polisen har att ta sig an. Men med tanke på problematiken i att utreda sig själv vill jag höra om regeringen kommer att tillsätta någon *extern* utredning i närtid.

Anf. 66 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Regeringen kommer inte att tillsätta någon utredning i närtid, utan jag har välkomnat det utredningsarbete som rikspolischefen i medierna har sagt ska komma till stånd.

Jag tror att det är rimligt att polisen av just de skäl som Roger Haddad tar upp – organisationskultur och sådant – gör en rejäl genomlysning av dels vad som har hänt, dels om någonting har gått fel och vad det i så fall är och ser till att komma till rätta med det.

Det finns nog all anledning att ha en bred diskussion om poliskultur och öppenhet inom polisen.

Rättstryggheten vid anmälan om övergrepp

Anf. 67 CARINA OHLSSON (S):

Herr talman! Under partiledardebatten i går kunde vi höra statsministerns inledning: Varje flickas kropp, varje kvinnas kropp, är hennes egen – utan rädsla för att bli utsatt för övergrepp. Han sa också att de som är skyldiga ska straffas.

För att detta ska kunna ske måste man känna trygghet också när man ska anmäla, och anmälaren måste tas på allvar. Det är inte alltid detta sker. Det vet vi som är kvinnor. Många av oss har blivit utsatta för den här typen av övergrepp, allt från sexuella trakasserier till värre övergrepp. Jag har också under lång tid jobbat med den här frågan.

Nu ställer jag frågan till inrikesministern: Hur ska ni jobba för att vidta åtgärder för att man ska känna sig trygg med hela rättskedjan? Polisen är ju det första steget.

Anf. 68 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Tack för den frågan, Carina Ohlsson!

Jag tror att vi måste föra en bred diskussion, för det är tyvärr inte så att sexuella trakasserier är någon ny företeelse. Vi måste föra en bred demokratisk diskussion där vi mycket tydligare slår fast att det här är oacceptabelt och sedan göra rätt insatser.

Polisen har för låga uppklaringsprocent av sexuellt våld och våldtäkter. Där måste polisen bli mycket duktigare på att arbeta. Det har startats ett

omfattande arbete inom polisen för att öka uppklaringsprocenten av de brotten. Det gör också att fler kan anmäla våldtäkter.

Vi har sett att mörkertalet för våldtäktsanmälningar minskar, men det finns en betydande förbättringspotential kvar.

Jag tror att vi också måste se på hur rättegångarna fungerar. I dag har vi en situation där offren, de utsatta, alltför många gånger måste upprepa sin berättelse och där det som ska vara ett återupprättande för offret i stället blir till en prövning. Där finns det också en del att göra.

Regeringen har också ökat anslagen till kvinnojourerna, vilket jag tror är välkommet.

Anf. 69 CARINA OHLSSON (S):

Herr talman! Lagstiftning och att lagstiftningen följs och tillämpas har ett syfte att vara attitydförändrande.

Mycket av våldet, för att generalisera, är mäns våld mot kvinnor. Hur kan hela samhället delta mer i förebyggande arbete för att detta inte ska ske, och hur kan man förändra förväntningarna på män? Det här kan Anders Ygeman svara på bättre än jag eftersom han är just man och har ett ansvar för de här frågorna.

Anf. 70 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Jag tror att vi har ägnat alldeles för lite tid åt att diskutera männens roll. Det är lätt att man koncentrerar sig på offren.

Det finns mycket att göra. Låt mig ta ett exempel: näthat. Kvinnor på nätet utsätts för grova tillmälen gång på gång, alltför få saker anmäls till polisen och polisen har gjort alldeles för lite. Men också de företag som tillhandahåller nätplattformarna har gjort alldeles för lite. Vi måste göra mer för att stå upp för kvinnors rättigheter och se till att de män som förföljer och hatar kvinnor på nätet hamnar bakom lås och bom.

Beredskapspolisen

Anf. 71 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Herr talman! Även jag vill rikta min fråga till Anders Ygeman.

Förhöjt terrorhot, flyktingkris och extra gränskontroller är någonting som sätter särskild press på polisen. Nu höjs allt fler röster för att vi bör aktivera den nedlagda polisreserven. Den fanns i Sverige från 1998 och lades ned 2012. Den användes exempelvis vid stormen Gudrun.

Nu har vi ett läge som är speciellt. Flera kommuner, bland annat Märsta kommun, har skrivit ett brev till inrikesministern och sagt: Vi har inte möjlighet att exempelvis bevaka våra flyktingboenden. Vi behöver beredskapspolisen.

Det höjs röster för att vi behöver tusen nya poliser. Men de tusen poliserna kommer det ju att ta fyra år att utbilda. Det har framkommit att vi skulle kunna få fram tusen beredskapspoliser på ett och ett halvt år – ännu snabbare om vi använder dem som finns tillgängliga, som fanns förut.

Frågan är: Vad tänker inrikesministern om detta?

Anf. 72 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! För ordningens skull vill jag säga att det var Sigtuna kommun som skrev ett brev. Mårsta kommun är mig veterligt inte existerande.

Herr talman! Jag vill ändå välkomna KD:s nya kretsloppstänkande. Åtta år i majoritet – lägger ned myndigheter. Har påbörjat åtta år i opposition – vill starta samma myndigheter. Åtta år i majoritet – lägger ned beredskapspolisen. Åtta år i opposition – vill starta den igen. Det gör att man kan ha något slags evigt kretslopp av opposition och majoritet med samma parti.

Jag tror att man måste tänka nyare än så. Det fanns ett skäl till att den borgerliga regeringen och Kristdemokraterna lade ned beredskapspolisen. Huvudskälet var att den inte användes.

Ska vi skapa en ny mellanform måste den utgå från polisens behov och kunna användas utifrån polisens prioriteringar. Jag är öppen för en diskussion om hur det skulle kunna se ut, vilka former det ska ha och vilka länder man ska titta på – exempelvis den volontärverksamhet man har i Holland.

Anf. 73 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Herr talman! Anders Ygeman kan stå kvar. Det stämmer – Sigtuna heter det. Men det heter också, tycker jag, att man måste kunna ompröva och se att vi lever i en annan tid än det var 2012.

När man ser ett behov bör man som ansvarsfull politiker ta till sig av den erfarenhet som finns.

När vi ser att det tar upp till fyra år att utbilda 1 000 poliser, varför då inte se till den reserv som kan nyttjas? Det är viktigt för framtiden att samutnyttja de resurser som finns. Titta därför en gång till på detta, inrikesministern!

Anf. 74 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Jag välkomnar omtänkandet från Kristdemokraterna. Jag skulle möjligtvis kunna komma med några små tips på andra saker där det kunde tänkas om.

Det kan behövas en mellanform. Jag tar gärna initiativ till en diskussion med Mikael Oscarsson och Kristdemokraterna om vilka behov polismakten anser behöver fyllas på för att klara den utmaningen. Jag tror inte att man ska utgå enbart från resurserna utan faktiskt också från behoven.

Finansieringen av kärnkraftens kostnader

Anf. 75 CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M):

Herr talman! Så sent som förra veckan påpekade Miljöpartiets energipolitiska talesperson Lise Nordin att Miljöpartiets krav är att kärnkraftsindustrin ska betala mer av det som Miljöpartiet anser är kärnkraftens kostnader. Samtidigt tar Lise Nordin upp att detta fastslås i regeringsöverenskommelsen.

De senaste dagarna har å andra sidan både statsrådet Baylan och statsminister Stefan Löfven öppnat för att sänka skatten på kärnkraft, den så kallade effektskatten, för att rädda de kvarvarande reaktorerna. Då dyker

omedelbart en fråga upp, nämligen om det förslaget är förankrat hos samarbetsregeringens samarbetspartner Miljöpartiet. Om så är fallet, hur trovärdig är regeringsöverenskommelsen?

Prot. 2015/16:52
14 januari

Frågestund

Anf. 76 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Tack, Cecilie Tenfjord-Toftby! Vi har inte någon annan princip än den som den förra regeringen hade, att kärnkraften ska betala för det som den orsakar i form av avfall och – Gud förbjude – eventuella haverier.

Det har under en längre tid, också under den borgerliga regeringen, pågått ett arbete gällande försäkringspremierna. Det håller på att ratificeras i Europa, och vi har naturligtvis diskuterat det i regeringen. När ratificeringen väl är klar får vi ta ställning till det.

Jag förutsätter att det sker enligt exakt samma princip som den borgerliga regeringen hade när den regerade.

Anf. 77 CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M):

Herr talman! Frågan till statsrådet Baylan handlade om sänkningen av effektskatten på kärnkraft och det förslag som både Baylan och statsminister Stefan Löfven gått ut med så sent som i dag i Dagens industri, där de säger att de kan tänka sig att sänka effektskatten. Är det förslaget förankrat hos det andra regeringspartiet, nämligen Miljöpartiet?

Baylan har tidigare sagt att effektskatten inte påverkar den framtida kärnkraftsproduktionen. Stämmer inte det längre?

Anf. 78 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Det är två frågor att besvara på 30 sekunder. Det är klart att när regeringen går in i en förhandling, vilket jag hoppas att vi kan göra under våren om den här typen av frågor, gör vi det som en regering. Det är ett gemensamt ansvarstagande.

Vår gemensamma ingång är att sikta in oss på ett system som på sikt blir 100 procent förnybart men också att den kärnkraft som de sex kvarvarande reaktorerna producerar kommer att behövas som en brygga.

Vi kommer att tillsammans med oppositionen göra vårt yttersta för att säkra en smidig övergång som är kostnadseffektiv.

Ledarskapet inom polisen

Anf. 79 ADAM MARTTINEN (SD):

Herr talman! Min fråga handlar inte om vad olika sexuella trakasserier beror på, om det endast är strukturella problem mellan män och kvinnor eller om det ibland har sin bakgrund i kulturer, eller om analysen ska stanna vid att trakasserier utförs av organismer med puls.

Däremot rör min fråga uppgifter om att polisen valt att tysta ned det som av andra uppfattas som nya fenomen vid sexuella trakasserier, där en gemensam nämnare varit förövarnas ursprung.

Mer konkret har det även framkommit att polisen tystar ned brott som man upplever kan gynna Sverigedemokraterna. Invandringspolitik är fortfarande ett polariserat och känsligt ämne, men jag har svårt att tro att en myndighet låter sig påverkas av ett allmänt debattklimat.

Jag tror att en starkt bidragande orsak till den uppkomna situationen är mer konkret. Det handlar om ledarskap. Därför vill jag fråga Anders Ygeman: Betraktade regeringen Dan Eliassons uttalande att han kräks när han ser Jimmie Åkesson i tv som en last eller en merit när han tillsattes som chef för Polismyndigheten?

Anf. 80 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Som varken eller blir svaret, eftersom det enligt författningen tillkommer varje medborgare i Sverige åsiktsfrihet och även frihet att uttrycka sina åsikter i sociala medier. Sverigedemokraterna påstår sig värna den uppfattningen och vill dessutom inte lägga munkavle eller andra begränsningar på myndigheter eller myndighetspersoner. Jag antar därför att det även gäller rikspolischefen.

Anf. 81 ADAM MARTTINEN (SD):

Herr talman! Om man inte vill se kopplingen mellan det ledarskap som har gjort tydliga politiska markeringar mot ett visst parti och att den underlydande organisationen sedan filtrerar sin information, med samma parti som måttstock, då vill man inte se en förändring eller så kan man inte åstadkomma en förändring.

Jag tycker att inrikesministern i sitt andra inlägg ska försöka övertyga oss om att förtroendet för Polismyndighetens neutralitet går att rädda utan att man på allvar ifrågasätter dess ledarskap. För det kan inrikesministern behöva ett ”lycka till”.

Anf. 82 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Adam Marttinen kan väl till nästa gång vi diskuterar fundera på den tidsmaskin som han använder sig av i sina inlägg. Den nuvarande rikspolischefen var nämligen inte rikspolischef 2014, och den nuvarande inrikesministern var inte ansvarig för polisen 2014.

Jag ser det som mycket osannolikt att polisen retroaktivt av den som skulle bli rikspolischef hade påverkats vad gäller den kulturen.

Den politiska utvecklingen i Polen

Anf. 83 LINUS SKÖLD (S):

Herr talman! Min fråga går till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke. Den berör ett av våra grannländer, Polen.

Det är med stigande oro jag följt rapporteringen om utvecklingen i Polen. Den nya polska regeringen inför lagar som ger regeringen kontroll över public service-medier i syfte att göra publiken mer patriotisk. Man kringskar också författningsdomstolens möjligheter att ingripa om regeringens förslag inte följer grundlagen. Enligt medierapporteringen planerar den polska regeringen att ta ytterligare steg för att få starkare kontroll över public service-medierna.

Den sortens inskränkningar av både mediers och rättsväsendets oberoende upplever jag som ett mycket allvarligt hot mot demokratin. Företrädare för den polska regeringen slår ifrån sig på mer eller mindre plumpa sätt. Den här kritiken är både inhemsk och internationell.

Hur ser kultur- och demokratiministern på den politiska utvecklingen i Polen?

Prot. 2015/16:52
14 januari

Frågestund

Anf. 84 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNSKE (MP):

Herr talman! Utvecklingen i Polen är mycket oroväckande. Regeringen välkomnar de steg som kommissionen tog i går efter de diskussioner den haft, att inleda en konstruktiv dialog med Polen. Också den hastighet med vilken förändringen skett är oroväckande. Vi ska påminna oss att Lag och rättvisa vann ett demokratiskt val. Därefter har utvecklingen gått i den riktning som man tidigt kunde förstå att de ville föra landet i.

EU är inte betjänt av att det skakas i sina grundvalar, och det är vad som sker just nu. Därför är det oerhört viktigt att vi alla övriga medlemsländer har konstruktiva dialoger med Polen. Jag har tagit ett eget initiativ som jag kan berätta om i nästa inlägg.

Anf. 85 LINUS SKÖLD (S):

Herr talman! Tack för svaret, kultur- och demokratiministern! Min följdfråga gäller hur kultur- och demokratiministern ser på samarbetet med Polen nu och i framtiden. Vi har nämligen ett omfattande samarbete med Polen på flera demokratiområden och även på kulturområdet.

Hur ser kultur- och demokratiministern på framtida samarbeten med Polen?

Anf. 86 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNSKE (MP):

Herr talman! Jag anser det vara av största vikt att vi alla samarbetar med Polen, alla demokratiska partier i Sveriges riksdag. Det är också viktigt att regeringen fortsätter samarbetet. Vi har sedan lång tid tillbaka ett intensivt samarbete med Polen och med alla övriga länder i Östersjöregionen.

Jag har bjudit in Tysklands, Österrikes och Frankrikes kulturministrar till samtal om gemensamma strategier för hur vi uppvaktar Polen framöver.

Statlig styrning av medierna

Anf. 87 MARTA OBMINSKA (M):

Herr talman! Jag har en närliggande fråga till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke.

Efter valet i Polen nyligen har villkoren för public service-medier förändrats. Enligt en ny medielag ska ledningarna för dessa medier utses av regeringen och vara direkt underställda ett statsråd.

Här hemma i Sverige har statsrådet Alice Bah Kuhnke tillsatt en medieutredning. Enligt delbetänkandet behöver ett nytt presstöd fördelas utifrån kvalitativt innehåll. Det ska prövas av en nämnd, bestående av branschföreträdare och representanter för allmänheten. Detta ger associationer till den statliga styrningen av medier som plötsligt sker i vårt grannland Polen. Skulle statsrådet känna sig bekväm med ett sådant kvalitetskriterium?

Anf. 88 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNKE (MP):

Herr talman! Jag kan garantera frågeställaren och alla i denna kammare att jag och regeringen kommer att göra allt för att säkerställa att staten hålls väldigt långt från public service och från innehållet i alla medier.

Den analys som Medieutredningen har lämnat i sitt delbetänkande är just en analys. Förslagen kommer under året, därefter ska de ut på remiss och sedan ska vi lägga fram en politik.

Jag välkomnar dock engagemanget för att vi fortsätter försvara mediernas oberoende och också skapar goda förutsättningar för våra medier. Just nu går de genom en skärseld med en digitalförändring och en teknikutveckling som kostar på. Det är otroligt viktigt att vi har ett effektivt presstöd, så att de statliga medlen till medierna förstärker mediernas demokratibärande funktion.

Anf. 89 MARTA OBMINSKA (M):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Vad jag förstår kommer statsrådet att arbeta för att bibehålla mediernas oberoende och att se till att begränsa den statliga styrningen.

Anf. 90 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNKE (MP):

Herr talman! Ja, exakt så.

Jag ser fram emot att alla vi demokratiska partier i den här kammaren samarbetar just i de här frågorna.

Regionutredningen

Anf. 91 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr talman! Min fråga vänder sig till det allmänpolitiskt ansvariga statsrådet i dag, Gustav Fridolin. Det handlar om den pågående regionutredningen eller regionreformen.

Min fråga handlar om huruvida man från regeringens och statsrådets sida är beredd att också inkludera att se över hur makten fördelas i vårt land och vilka verktyg som regioner och kommuner ska ha i framtiden för att kunna möta till exempel den demografiska utveckling vi ser i många delar av landet och kunna säkerställa den välfärd som vi ju alla vill ha. Som det ser ut just nu kan man se det som om utredningen ritar en ny karta över Sverige, och det vill inte jag, utan jag vill något mer.

Anf. 92 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Tack, Eskil Erlandsson, för frågan! Jag instämmer helt i den analys som Eskil Erlandsson gör. Vi är i en situation där vi behöver säkerställa att vi får en effektivare offentlig förvaltning för att kunna säkerställa att välfärdsuppdragen – skolan, vården och de andra välfärdsuppdragen – blir utförda med hög kvalitet för medborgarna oavsett var i landet de bor. Då är, det ska sägas, kartor inte oväsentliga. Skattekraften i en kommun eller en region är väsentlig för att man ska kunna skapa den utveckling och trygghet man vill, samarbeten likaså.

Kartorna är alltså inte oväsentliga, men det är inte den enda fråga som regeringen tittar på. Däremot tittar man på olika frågor i olika sammanhang. Just nu har vi en regionkommitté som har en del fokusering på att stödja de initiativ som funnits över landet och som handlar om indelning, men det finns fler frågor som handlar om hur makt fördelas och hur samarbeten kan ske mellan olika nivåer i det offentliga.

Anf. 93 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr talman! Min följdfråga på statsrådets påståenden här blir om regeringen är beredd att ge kommittén ett tilläggsdirektiv att också titta på hur makten fördelas och om det är möjligt att regionalisera skattebaser, så att regioner och kommuner får mer och bättre verktyg för att förverkliga det samhällsupdrag som de har.

Anf. 94 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag är inte beredd att nu i kammaren avisera vilka direktiv som den här utredningen ska få framöver, men jag kan garantera Eskil Erlandsson att statsrådet Ardalan Shekarabi har ett mycket omfattande arbete som inbegriper det som är viktigt när det gäller regionindelningen. Som jag sa i mitt tidigare inlägg är det också viktigt för att säkerställa en god välfärd och de vidare maktfrågorna.

Ojämligheten i skolan

Anf. 95 HÅKAN BERGMAN (S):

Herr talman! Ojämligheten och resultatskillnaderna i den svenska skolan har ökat. Andelen elever som går i skolor med riktigt låga resultat har dubblats sedan 2006, och elevernas sociala bakgrund och föräldrarnas studiebakgrund har fått allt större betydelse för hur det går för elever i skolan. Denna utveckling är allvarlig och på flera sätt oacceptabel. Det omedelbara är att eleverna inte får den utbildning som de har rätt till och att elever lämnar skolan med en känsla av misslyckande.

På längre sikt stängs dörrar till annan utbildning, och ojämlikheten riskerar att bestå genom hela utbildningssystemet eller genom hela livet. Klyftorna ökar.

Min fråga är. Vad gör regeringen för att ge oss en mer likvärdig och jämlik skola?

Anf. 96 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Tack, Håkan Bergman, för frågan! Detta är verkligen den mest avgörande fråga vi kan ta tag i på skolområdet om vi ska säkerställa att alla elever får en ärlig chans. Problembeskrivningen är precis den Håkan Bergman ger. Vi har sett ett skolsystem som på många sätt har dragits isär.

Det vi nu måste göra är att säkerställa att vi satsar på just de skolor som har haft de allra tuffaste förutsättningarna och se till att de vänds och får de bästa förutsättningarna för sitt arbete.

En viktig nyckel som vi har förändrat i den här regeringen är myndighetsuppdraget Samverkan för bästa skola. Vi ska inte längre från statens sida stå och titta på när vi ser en skola som år efter år inte får förutsättningar att ge eleverna kunskaper. Nu ska vi gå in och jobba tillsammans med kommunen med de åtgärder som vi vet ger resultat och har haft effekt på andra skolor. Så sprider vi goda exempel över landet. Så satsar vi på de skolor som har de tuffaste förutsättningarna.

Detta är den största förändringen i myndighetsstrukturen när det gäller skolan sedan inrättandet av Skolinspektionen och kommunaliseringen. Den kommer att göra skillnad.

Anf. 97 HÅKAN BERGMAN (S):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret! Detta är väldigt angelägna och välkomna åtgärder. Jag tycker att många av insatserna är riktigt bra. Jag skulle dock gärna vilja pressa frågan ytterligare: Är detta tillräckligt för att öka jämlikheten i skolan generellt och inte bara i utsatta skolor? Är det tillräckligt för att komma till rätta med detta att föräldrars studiebakgrund är så avgörande?

Min fråga är: Vad kan vi ytterligare göra för att stärka det kompensatoriska inslaget i svensk skola?

Anf. 98 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Som Håkan Bergman beskriver handlar detta dels om ökade skillnader mellan skolor, dels om ökade skillnader mellan elever på en och samma skola beroende på elevernas bakgrund. Där är en av förklaringarna att den pedagogiska infrastrukturen, alltså det som finns runt lärare och elever – skolbibliotek, fritidshem, speciallärare och en fungerande och bra elevhälsa – är verksamheter som har rustats ned då finanskrisen i alltför stor utsträckning fick bäras av skolan. Därför är investeringarna i den pedagogiska infrastrukturen allra viktigast för jämlikheten.

Polisens politiska neutralitet

Anf. 99 ANGELIKA BENGTTSSON (SD):

Herr talman! Händelserna i Kungsträdgården har inte undgått någon. Polischefen Dan Eliasson, som tillsattes under alliansregeringen och som är chef för en statlig myndighet, anser att man inte bör upplysa svenska folket om övergreppen på flickor mitt under pågående festival – Europas största ungdomsfestival, för övrigt – eftersom det kan gynna ett visst politiskt parti.

Min fråga till demokratiministern är: Bör en statlig myndighet överväga beslut som kan gynna ett visst demokratiskt valt parti, det vill säga ta ställning trots att vi har representativ demokrati?

Anf. 100 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUNKE (MP):

Herr talman! Tack, Angelika Bengtsson, för frågan!

Nej, självklart inte. Det är oerhört viktigt att det system vi har i Sverige, med myndigheter som fattar sina egna beslut baserat på de instruktioner och regleringsbrev som myndigheterna har att följa, är så rent som möjligt.

Detta bär upp själva trovärdigheten hos myndigheterna. Så det korta svaret är nej.

Prot. 2015/16:52
14 januari

Frågestund

Anf. 101 ANGELIKA BENGTTSSON (SD):

Herr talman! Tack för svaret, demokratiministern! I gårdagens partiledardebatt tog min partiledare upp en fråga om vilken roll kulturen har, angående händelserna i Kungsträdgården. Oavsett hur mycket pengar regeringen satsar på integrationsåtgärder, jobb, idrott och folkbildning blir man inte per automatik svensk eller integrerad.

Min fråga är: Instämmer demokratiministern med statsministern om att kulturen inte spelar någon roll?

Anf. 102 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUNHKE (MP):

Herr talman! Tack, Angelika Bengtsson, för frågan! Jag förstår den inte riktigt. För mig spelar kultur den största av roller.

Jag väljer att betona just detta: Det är förstås oerhört viktigt att vi nu bjuder in och välkomnar alla nyanlända till den kultur som vi har här i Sverige, som har präglats genom århundraden när människor har stötts och blötts. Just där spelar inte minst det civila samhället en väldigt stor och viktig roll.

Effektskatten och stängningen av kärnkraftsreaktorer

Anf. 103 MARIA WEIMER (L):

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Baylan. Det är kallt i dag. Energifrågorna verkar vara heta. Kanske får vi klart besked denna gång.

Det är 11 grader minus i Stockholm. Det är 30 grader minus i Härjedalen. Det är minusgrader även i Malmö. Vi är mitt i den smällkalla vintern. Vi vill alla ha en stabil elförsörjning. Annars skulle vi få stå här och debattera i mössa och vantar.

Statsrådet nämnde nyss att det nästan bara är kärnkraften och vattenkraften som ger oss el den här veckan. Det är inget nytt. Så har det varit de senaste 30 åren.

I förra veckan kom beskedet från Vattenfall att våra sex nyaste reaktorer måste stängas redan om fyra år om inte effektskatten tas bort. Vad gör då regeringen? Ja, först gör man ingenting. Det är total tystnad. Vi var många i Energikommissionen som krävde krismöte, men energiministern valde att ignorera oss i en veckas tid. I dag fick vi besked om att Socialdemokraterna kan tänka sig att sänka effektskatten, men det räcker inte. Jag tror att effektskatten måste bort helt. Annars kommer vi att ha samma situation igen om några år.

Min fråga är därför: Hur många fler reaktorer är regeringen beredd att offra innan man helt tar bort effektskatten?

Anf. 104 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Vi har tillsatt en energikommission just för att garantera den långsiktiga försörjningen av el och energi i Sverige de kommande årtiondena. Det har vi gjort därför att situationen är allvarlig. Det kunde vi se redan under förra året. Vi har en kärnkraftsflotta, som i dag står för 40

procent av den svenska elen, som håller på att bli föråldrad. Under de seminarier som vi gemensamt anordnade i höstas har detta också framkommit.

Men det är inte den enda utmaning som vi står inför. Därför är det väldigt viktigt att vi nu tar ett gemensamt ansvar och samarbetar för att skapa långsiktiga förutsättningar för energisektorn. I de samtalen, som jag ser framför mig under våren, måste vi naturligtvis också gemensamt diskutera de kvarvarande sex reaktorerna. Jag har varit väldigt tydlig, både i svar och i artiklar. Men också i andra sammanhang har jag framfört att de sex reaktorer vi har, efter aviseringen om fyra nedläggningar, är nödvändiga som en brygga i ett system som jag ser framför mig på sikt kommer att bli 100 procent förnybart.

Anf. 105 MARIA WEIMER (L):

Herr talman! Jag blir provocerad när energiministern kallar kärnkraften för åldrande. Kärnkraften är faktiskt yngre än energiminister Baylan själv. Den första reaktorn byggdes samma år som Baylan föddes, 1972. Övriga reaktorer byggdes senare. Om kärnkraften kan fortsätta leverera el längre än den tid energiminister Baylan kommer att fortsätta i arbetslivet tycker jag inte att vi ska kalla kärnkraften för åldrande.

Anf. 106 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Maria Weimer har uppenbarligen en poäng. Jag känner mig inte så gammal, men jag är å andra sidan ingen kärnkraftsreaktor heller. Reaktorn byggdes faktiskt innan jag föddes. Den kom igång 1972, det år jag är född. Det är helt sant. Det är Oskarshamn 1, och där har ägarna aviserat nedläggning.

Vi har en förändring. Det är en förändring som sker över hela energisektorn. Det är en ganska radikal förändring. Jag tror att vi gemensamt har ett ansvar för att se till att skapa långsiktiga förutsättningar för energisektorn, också vad gäller kärnkraften. Den är en viktig del men inte den enda delen.

Tryggheten för utsatta grupper

Anf. 107 BEATRICE ASK (M):

Herr talman! Brottsförebyggande rådet har i dagarna släppt den nationella trygghetsundersökningen. Huvuddelen av rapporten behandlar frågor som ställts under 2014. I många avseenden visar den nationella trygghetsundersökningen positiva resultat när det gäller tryggheten och när det gäller utvecklingen och tilltron i rättsväsendet, men det finns också utmaningar. En sådan gäller utsattheten för brott.

Personer med utlandsfödda föräldrar är i betydligt högre utsträckning än andra utsatta för brott. Det gäller i princip alla brottkategorier: hot, misshandel, personrån, trakasserier, bedrägerier och stölder. Listan är lång. Det stämmer också med bilden av att vissa områden i Sverige är mer utsatta för kriminalitet än andra.

Vi tycker ju alla att tryggheten ska vara lika oavsett vem man är och oavsett var man bor. Men min fråga till statsrådet Anders Ygeman är: Vilka särskilda åtgärder avser regeringen att vidta för att öka tryggheten för de allra mest utsatta, mot bakgrund av de här siffrorna?

Prot. 2015/16:52

14 januari

Frågestund

Anf. 108 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka Beatrice Ask för den frågan. Det är i allra högsta grad någonting som borde uppta vår tid i större utsträckning: Hur kommer det sig att en grupps trygghet inte hänger med de andra? Lite samma situation kan vi se för kvinnorna. Tryggheten ökar för kvinnorna, men det är ett stort glapp mellan kvinnors trygghet och mäns trygghet.

Vad gör vi när det gäller tryggheten i de socialt utsatta områdena och när det gäller kvinnors trygghet? Detta tycker jag att vi kan ha med oss under mandatperioden. Vi kan följa upp det tillsammans och se hur utvecklingen ser ut.

Jag tror att det handlar om ekonomisk utveckling, jobb och skolor i de här områdena, men det handlar också om polisiär närvaro. Den reform som hela den här kammaren har varit överens om syftar till att skapa fler poliser närmare medborgarna. Då har vi en gemensam uppgift att bevaka att det framför allt händer i de socialt utsatta områdena, att det händer i Rinkeby, att det händer i Biskopsgården och att det händer i Rosengård och att de faktiskt är ute och skapar trygghet och löser brott i människors närområde.

Anf. 109 BEATRICE ASK (M):

Herr talman! Ja, det finns fler frågor att diskutera, men jag tycker att det är särskilt allvarligt att andra generationens invandrare, barn och ungdomar med utrikes födda föräldrar, är mycket mer drabbade och utsatta för brott än andra.

Jag välkomnar konkreta initiativ. Men finns det något exempel på vad regeringen avser att göra?

Anf. 110 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Jag kanske var otydlig. Det gick att ana mellan raderna. De konkreta resultaten är att vi ska ha fler poliser i förortererna, i de utsatta områdena. Det ska bli en ny polisstation i Rinkeby med över 200 anställda. Vi ska förstärka närvaron i Göteborg och Malmö, framför allt i de utsatta områdena. Det ska vara rejält med poliser. Men det handlar nog också om den ekonomiska politiken för jobb och utbildning.

Utökad matematikundervisning i högstadiet

Anf. 111 ERIK OTTOSON (M):

Herr talman! Min fråga går till utbildningsministern. Svenska elever halkar efter vad gäller matematikundervisningen, jämfört med andra jämförbara länder. Alliansregeringen vidtog åtgärder med ökad matematikundervisning i grundskolan, precis som andra jämförbara länder de facto har.

Riksdagen har fattat beslut om att man vill se mer matematikundervisning i högstadiet. Min fråga till utbildningsministern blir: När har regeringen tänkt sig att lägga fram en proposition på det temat?

Anf. 112 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Det pågår just nu samtal mellan regeringen och de borgerliga partierna om hur en ny timplan för grundskolan ska se ut. I de samtalen tar vi såklart hand om tillkännagivanden som gjorts av riksdagen och också den beredning som gjordes på Skolverket utifrån ett uppdrag från min företrädare i alliansregeringen.

Jag ska problematisera frågan – det tror jag ändå efterlyses i en sådan här diskussion. Vi har i Sverige i dag en enorm lärarbrist. Det är vårt gemensamma ansvar att säkerställa att lärare får de bästa förutsättningarna att bedriva också matteundervisning med högsta kvalitet och att de får tid för varje elev. Om det är samma lärare som ska ägna mer tid åt fler lektioner utan att ha mer tid att skapa kvalitet i sin undervisning kan det innebära problem.

Ska man göra den här typen av förändringar måste man vara mycket väl medveten om vilka resultat det faktiskt måste få för lärarnas förutsättningar att bedriva undervisning av kvalitet. Kvalitet och kvantitet behöver inte stå emot varandra, men det krävs ett politiskt ansvarstagande för att de inte ska göra det.

Anf. 113 ERIK OTTOSON (M):

Herr talman! Jag tackar utbildningsministern för svaret. Min följdfråga är om utbildningsministern ser det som prioriterat att öka matematikundervisningen i högstadiet och om han är villig att vidta extra åtgärder just för att se till att vi har mattelärare för att kunna säkra både kvalitet och kvantitet i matematikundervisningen.

Anf. 114 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag vidtar alla tillgängliga åtgärder för att få fler lärare i Sverige. Lärarbristen har växt till ett större och större problem år efter år då för få lärare har utbildats och för många har lämnat läraryrket. Under alliansregeringens tid lämnade var fjärde lärare yrket av andra skäl än pension. Det är oerhört alarmerande siffror. Jag säger inte att det beror på alliansregeringen, men det är denna utvärdering som är gjord. Då måste man någonstans se att vi har denna situation. Om vi då ska klara fler timmar av något måste vi få fler att bli lärare och fler att stanna i läraryrket längre.

Civilförsvaret

Anf. 115 ÅSA LINDESTAM (S):

Herr talman! Min fråga går till inrikesministern och gäller civilförsvaret. Vi har ett antal utredningar framför oss när det gäller hela totalförsvaret. De ska hjälpa oss att fatta bättre beslut i framtiden.

Jag är intresserad av att få veta tidsaspekten när det gäller det civila försvaret. Jag förstår att länsstyrelserna jobbar för fullt. Några av dem har upprätthållit det civila försvaret, och några har inte gjort det och är nu i

början av detta arbete. Men någonstans måste man också kunna hantera det civila försvaret fullt ut så småningom, och jag förstår att det kan ta tid. Men hur lång tid är det planerat att det kan få ta? Handlar det om år, eller kommer det att gå fortare än så? Min fråga gäller alltså tidsaspekten och hur lång tid det kommer att ta att få det civila försvaret på plats.

Prot. 2015/16:52

14 januari

Frågestund

Anf. 116 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Jag vill först säga att länsstyrelserna har detta uppdrag i dag. De har ansvar för kriser och civilförsvaret. Om man är orolig ska man egentligen fråga sin lokala länsstyrelse om detta arbete.

När det gäller den nya planeringen för totalförsvaret är tidsplanen att förslaget ska finnas på plats i juni. När vi har sett omfattningen av det får vi ta ställning till tidsplanen för att återupprätta det.

Anf. 117 ÅSA LINDESTAM (S):

Herr talman! Jag har varit ute och frågat ett antal länsstyrelser, och jag ser att de ligger mycket olika till tidsmässigt. Några är övade för scenarier, och några har framställt de riskanalyser som ska göras och funderar över hur de ska klara den aspekten. Men det finns också de som inte har gjort sin hemläxa. Därför undrar jag hur lång tid som de kommer att få på sig för att kunna verkställa det som vi alla önskar vore på plats redan nu.

Anf. 118 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Det som ska vara på plats nu ska naturligtvis vara på plats nu. Men när det gäller frågan om totalförsvarsplaneringen får vi komma tillbaka till den i juni. Det är först då vi ser i vilket skick den faktiskt är. Det kan variera ganska mycket över landet.

Förskolan och barnens utveckling

Anf. 119 HILLEVI LARSSON (S):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till Gustav Fridolin, och den handlar om förskolan. Ibland ses förskolan i första hand som barnomsorg, och man tänker inte på den även som en pedagogisk viktig utveckling för barnen. Det finns omfattande forskning som visar exakt hur viktig denna utveckling är.

Ett av de mest uppmärksammade exemplen är The High Scope Perry Preschool Project i Michigan för många år sedan. Då gav man extra pedagogisk utveckling i förskolan i samarbete med hemmet till barn från fattiga hem och till barn som visat tecken på inlärningssvårigheter. Man har följt barnen under en stor del av deras liv, och det är dramatiskt positiva resultat.

Min fråga är: Vad gör regeringen för tidiga insatser för att förebygga att barn får problem i skolan?

Anf. 120 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Det är precis som Hillevi Larsson beskriver. Enligt nya undersökningar från OECD kan man faktiskt i PISA-proven, som barnen alltså gör som 15-åringar, se vilka elever som har fått en bra förskola. Det visar den pedagogiska effekten av en bra förskola.

Det är tre saker som är viktiga att vi gör. För det första är det viktigt att vi bryter mot den tradition som har varit, att man har utestängt förskollärare från satsningar på lärarkåren, och säkerställer att förskollärare på samma sätt som andra lärare har tillgång till exempelvis lärarlönelyftet och andra statliga satsningar som vi gör.

För det andra är det viktigt att vi säkerställer att alla barn ska gå i förskoleklass och att förskoleklassen blir en del av en läsa-skriva-räkna-garanti med likvärdig tillgång till att börja läsningen, skrivningen och räkningen.

För det tredje är det viktigt att vi gör statliga insatser för att minska barngrupperna i förskolan. Vi har en mycket bra förskola i Sverige. Men den bygger på att alla barn blir sedda, och då får barngrupperna bli alldeles för stora. Med statliga pengar och nya riktmärken från Skolverket vill vi minska de största barngrupperna.

Anf. 121 HILLEVI LARSSON (S):

Herr talman! Jag tror att detta är helt avgörande för att förbättra skolresultaten och för att bryta den höga ungdomsarbetslösheten. Vi måste börja nu inför den framtida generationen.

Försöken visar att det är ganska små ekonomiska insatser som kan göra enorm skillnad. En ung människa som hamnar utanför arbetslivet kostar 10 miljoner för samhället och ännu mer om den hamnar i kriminalitet. Jag välkomnar därför detta och ser fram mot ytterligare satsningar.

Anf. 122 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Ja, så är det. Det är det goda skälet till att jag ska ha en större budget än Anders Ygeman, eller egentligen tvärtom. Det betyder alltså att om vi inte investerar i skolan hamnar vi i det läge som vi har sett att en del länder i världen har hamnat i, alltså att man måste lägga så stora resurser på kostnader för socialt utanförskap, kriminalitet och de andra effekter som detta har att man inte klarar att investera i barnen tidigare. Det är därför som vi vänder den utveckling som har varit och gör många investeringar i de tidiga åren. Det är där regeringens stora skolinvesteringar görs, även om Anders Ygeman också förtjänar den budget som han har.

Framtiden för de nationella proven i årskurs 6

Anf. 123 ERIK BENG TZBOE (M):

Herr talman! Min fråga går till utbildningsminister Gustav Fridolin.

För ett år sedan slöt regeringen och Alliansen den så kallade betygsöverenskommelsen. Det var en välkommen överenskommelse som sätter fokus på fortsatt kunskapsfokus i skolan. En del av denna överenskommelse var att de nationella proven i årskurs 6 skulle göras frivilliga för skolor och skolhuvudmän.

Alliansen står fast vid den överenskommelse som har slutits med regeringen. Men i dag meddelade regeringen i ett pressmeddelande från Gustav Fridolin själv att de nationella proven i NO och SO i stället ska avskaffas.

Frågan till statsrådet är därför: Vad är det som gäller? Ska de nationella proven bli frivilliga i enlighet med den överenskommelse som man har gjort, eller ska de slopas i enlighet med hans eget uttalande bland annat i

Svenska Dagbladet? Om utbildningsministern planerar att slopa de nationella proven vill jag veta mot vilken bakgrund, med vilket stöd och med vilken riksdagsmajoritet han tänker genomföra det?

Prot. 2015/16:52

14 januari

Frågestund

Anf. 124 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Jag kan lugna Erik Bengtzboe. Vi följer den överenskommelse som har slutits. I denna överenskommelse står det att de nationella proven görs frivilliga genom att de överförs till provbanken, som jag tror är det ord som används. Det ord som Skolverket använder är bedömningsdatabas. Det kommer i bedömningsdatabasen att finnas prov av den kvalitet som till exempel de nationella proven har haft och som man som lärare kan använda i årskurs 6 i SO och NO. Men det är läraren som avgör utifrån sin pedagogiska kompetens när, hur och om man under läsåret ska använda dessa prov. Det innebär att de inte är nationella prov på det sätt som de har varit tidigare och därmed inte heller regleras i skolförordningen.

Det är denna uppgörelse som har slutits, och jag har vid flera tidigare tillfällen meddelat riksdagen, till exempel när Erik Bengtzboes partikolleger har ställt frågor i riksdagen, att det är så vi avser att följa den överenskommelse som har slutits.

Det har funnits en övergångsperiod där rektor har beslutat för hela skolan. Det var för att proven redan var färdigkonstruerade och beställda av skolorna när överenskommelsen slöts. Denna övergångsperiod är nu slut.

Anf. 125 ERIK BENGTTZBOE (M):

Herr talman! Jag tackar för detta. De nationella proven är utan tvekan en viktig kunskapsuppföljning och en viktig kvalitetssäkring för den svenska skolan. En del av betygsöverenskommelsen går ut på att inte bara göra dem frivilliga i viss mån utan också utveckla dem genom digitalisering och centralisering.

Utbildningsministern står alltså här i kammaren och säger att de inte blir nationella prov på det sätt som de har varit tidigare men att de kommer att fortsätta att vara nationella prov. Men de ska samtidigt göras frivilliga och samtidigt avskaffas. Jag tror att utbildningsministern har anledning att utveckla vad det är som gäller.

Anf. 126 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Nu tror jag faktiskt att Erik Bengtzboe vill missförstå mig. I den överenskommelse som vi har slutit radas det mycket tydligt upp vilka nationella prov som vi ska ha. Där nämns inte proven i årskurs 6 i SO och NO, utan vi konstaterar att de görs frivilliga och överförs till provbanken. I provbanken – det är därför det är en bank – finns många fler prov än dessa prov. Annars hade det inte varit någon bank utan bara två prov som tillhandahölls. Där finns alltså många fler prov, och den heter Bedömningsportalen och tillhandahålls av Skolverket. Där kommer det att finnas denna typ av prov. Men de är frivilliga, precis som framgår av den överenskommelse som har slutits.

Anf. 127 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till demokratiminister Alice Bah Kuhnke.

Demokratin kan inte tas för given. Den utveckling vi ser i Polen och tidigare har sett i Ungern förskräcker. Vi ser i dag också hot mot journalister och politiker i Sverige, vilket naturligtvis kan få en förödande effekt för vårt demokratiska samhälle. Hoten och hatet mot såväl journalister och medier som politiker kan vi även se ur ett genusperspektiv, där kvinnor är särskilt utsatta.

Min fråga till demokratiministern är vad regeringen avser att ta för initiativ. Avser man att ta några initiativ för att stärka demokratin i Sverige?

Anf. 128 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Herr talman! Jag tackar för frågan. Ja, regeringen avser att stärka demokratin.

I budgeten finns ett helt mellanvalsdemokratiprogram. Vi stärker demokratin genom att stärka resurserna, alltså finansieringen, till det civila samhället. Det är en viktig del i demokratibygget. Vi har nu även pilotat en verksamhet som handlar om att skapa lokala demokratacentrum, just för att vi i uppföljningar av bland annat verksamheter som myndigheten MUCF har bedrivit har sett att det behövs mer kanaler för människors engagemang och möjligheter att mötas runt om i hela landet. Det är också någonting vi gör i budgeten.

Framöver är ambitionen, som är uttalad och även en del i den överenskommelse vi har mellan våra partier, att skapa de platser, arenor och forum – till exempel biblioteken – som har en bärande roll i vår demokrati och i vårt samhällsbygge.

Anf. 129 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr talman! Jag tackar för svaret. Det som oroar mig är synen på framför allt medier som har framskyttat också från ett politiskt parti här i riksdagen, nämligen Sverigedemokraterna. Man har sagt att man är beredd att stoppa medier, och man har haft synpunkter på hur medierna uttalar sig. När medierna ifrågasätts och inte får vara fria och oberoende hotas hela vårt samhälle och också de värden demokratin står för. Därför är jag glad att regeringen vill fortsätta att verka och jobba för att stärka inte bara demokratin utan också yttrande- och mediefriheten.

Anf. 130 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Herr talman! Vi ska vara varsamma. Å ena sidan kan vi vara väldigt trygga med den modell vi har i Sverige, till exempel när det gäller public service och Förvaltningsstiftelsens roll. När regeringen nu har utsett den nya ordföranden för Förvaltningsstiftelsen har vi markerat det icke-politiska valet genom den politiska handlingen att utse en publicist, Helena Stålnert, till ordförande.

Detta är en viktig diskussion, och det är viktigt att vi håller debatten levande och igång – just eftersom det finns politiker och partier som inte delar denna syn fullt ut.

Prot. 2015/16:52
14 januari

Frågestund

Anf. 131 ANDRE VICE TALMANNEN:

Därmed är dagens frågestund avslutad. Jag tackar statsråden och deltagande ledamöter.

§ 10 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 13 januari

2015/16:304 Utspel om värnplikt med civila funktioner

av *Hans Wallmark* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2015/16:305 Polisens information till allmänheten

av *Andreas Carlson* (KD)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:306 Effektskatten

av *Maria Weimer* (L)

till statsrådet Ibrahim Baylan (S)

2015/16:307 Åtgärder beträffande cannabisbruk

av *Barbro Westerholm* (L)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2015/16:308 Ett starkare psykologiskt försvar

av *Hans Wallmark* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

§ 11 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 13 januari

2015/16:618 Blockad mot småföretagare

av *Markus Wiechel* (SD)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

2015/16:619 Uthålliga korvettoperationer

av *Allan Widman* (L)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2015/16:620 Fördjupat nordiskt samarbete

av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)

till statsrådet Kristina Persson (S)

2015/16:621 Livsmedelsstrategin

av *Cecilia Widegren* (M)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2015/16:622 Regeringens hantering av frågan om skyddsjakt

av *Saila Quicklund* (M)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

§ 12 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 12 januari

2015/16:525 Rovdjurspolitikens inriktning

av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

den 13 januari

2015/16:520 Sveriges stöd till Turkiet för flyktingar

av *Kerstin Lundgren* (C)
till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2015/16:542 Ökad åldersdiskriminering på grund av höjd särskild löneskatt för 65-plussare

av *Lars-Arne Staxäng* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:532 Ändring i Sidas regleringsbrev

av *Sofia Arkelsten* (M)
till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2015/16:533 Senareläggning av utbetalningar

av *Sofia Arkelsten* (M)
till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2015/16:537 Utgiftsökningen 2015

av *Sofia Arkelsten* (M)
till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2015/16:538 Effektiviteten och kvaliteten i biståndet

av *Sofia Arkelsten* (M)
till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2015/16:475 Behov av mer åtgärder för socialtjänsten

av *Cecilia Widegren* (M)
till statsrådet Åsa Regnér (S)

2015/16:477 Humanitärt stöd för kvinnor som flytt till Sverige

av *Anna Vikström* (S)
till statsrådet Åsa Regnér (S)

2015/16:504 Dyrare flygresor

av *Edward Riedl* (M)
till statsrådet Anna Johansson (S)

2015/16:503 Norrlands konkurrenskraft

av *Edward Riedl* (M)
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2015/16:505 Familjehemsplacering av ensamkommande barn
av *Thomas Finnborg* (M)
till statsrådet Åsa Regnér (S)

Prot. 2015/16:52
14 januari

2015/16:501 Svenskt bistånd till terrorism
av *Markus Wiechel* (SD)
till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2015/16:565 Förhandlingar med Norge om Archer
av *Hans Wallmark* (M)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2015/16:570 EU:s vapendirektivförslag
av *Sten Bergheden* (M)
till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2015/16:561 Kris i socialtjänsten
av *Cecilia Widegren* (M)
till statsrådet Åsa Regnér (S)

2015/16:568 Lågre kvalitetskrav när socialtjänsten går på knäna
av *Cecilia Widegren* (M)
till statsrådet Åsa Regnér (S)

§ 13 Kammaren åtskildes kl. 15.12.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanrådets början till ajourneringen kl. 13.54 och
av andre vice talmannen därefter till sammanrådets slut.

Vid protokollet

ANDERS NORIN

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

§ 1 Avsägelse.....	1
§ 2 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 3 Anmälan om faktapromemorior	2
§ 4 Svar på interpellation 2015/16:205 om regeringens försämring av supermiljöbilspremien.....	2
Anf. 1 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	2
Anf. 2 JOHAN HULTBERG (M)	3
Anf. 3 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	4
Anf. 4 JOHAN HULTBERG (M)	5
Anf. 5 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	6
Anf. 6 JOHAN HULTBERG (M)	7
Anf. 7 Klimat- och miljöminister ÅSA ROMSON (MP).....	7
§ 5 Svar på interpellation 2015/16:262 om incitament för att stimulera till snabbare avklarade studier	8
Anf. 8 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S).....	8
Anf. 9 HANS ROTHENBERG (M).....	9
Anf. 10 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S).....	9
Anf. 11 HANS ROTHENBERG (M).....	10
Anf. 12 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S).....	11
Anf. 13 HANS ROTHENBERG (M).....	12
Anf. 14 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S).....	13
§ 6 Svar på interpellation 2015/16:237 om hyresgästerna i stadsomvandlingen i Kiruna och Gällivare	13
Anf. 15 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	13
Anf. 16 NOOSHI DADGOSTAR (V)	14
Anf. 17 BIRGER LAHTI (V)	15
Anf. 18 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	16
Anf. 19 NOOSHI DADGOSTAR (V)	17
Anf. 20 BIRGER LAHTI (V)	18
Anf. 21 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	18
Anf. 22 NOOSHI DADGOSTAR (V)	19
Anf. 23 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	20
§ 7 Svar på interpellation 2015/16:266 om kvinnors företagande.....	21
Anf. 24 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	21
Anf. 25 HANS ROTHENBERG (M).....	22
Anf. 26 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S).....	23

Anf. 27 HANS ROTHENBERG (M)	24
Anf. 28 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	24
Anf. 29 HANS ROTHENBERG (M)	26
Anf. 30 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	26
§ 8 Svar på interpellation 2015/16:274 om innovation för flyget.....	27
Anf. 31 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	27
Anf. 32 EDWARD RIEDL (M)	27
Anf. 33 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	28
Anf. 34 EDWARD RIEDL (M)	30
Anf. 35 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	30
Anf. 36 EDWARD RIEDL (M)	31
Anf. 37 Närings- och innovationsminister MIKAEL DAMBERG (S)	32
Ajournering.....	32
Återupptagna förhandlingar	32
§ 9 Frågestund.....	33
Anf. 38 ANDRE VICE TALMANNEN.....	33
<i>Kärnkraftsskatten.....</i>	<i>33</i>
Anf. 39 LARS HJÄLMERED (M).....	33
Anf. 40 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	33
Anf. 41 LARS HJÄLMERED (M).....	34
Anf. 42 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	34
<i>Kärnkraftsskatten.....</i>	<i>34</i>
Anf. 43 JOSEF FRANSSON (SD).....	34
Anf. 44 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	34
Anf. 45 JOSEF FRANSSON (SD).....	35
Anf. 46 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	35
<i>Brister i polisens rapportering om ofredanden.....</i>	<i>35</i>
Anf. 47 JOHAN HEDIN (C)	35
Anf. 48 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	36
Anf. 49 JOHAN HEDIN (C)	36
Anf. 50 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	36
<i>Det nya klimatavtalet och svensk klimatpolitik.....</i>	<i>36</i>
Anf. 51 JENNIE NILSSON (S).....	36
Anf. 52 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	36
Anf. 53 JENNIE NILSSON (S).....	37
Anf. 54 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	37
<i>Myndighet för tillsyn av polisen.....</i>	<i>37</i>
Anf. 55 KRISTER HAMMARBERGH (M)	37
Anf. 56 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	38
Anf. 57 KRISTER HAMMARBERGH (M)	38
Anf. 58 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	38
<i>Den svenska gruvindustrin.....</i>	<i>38</i>
Anf. 59 BIRGER LAHTI (V).....	38

Anf. 60	Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	38
Anf. 61	BIRGER LAHTI (V)	39
Anf. 62	Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	39
	<i>Åtgärder mot sextrakasserier vid ungdomsfestivaler</i>	39
Anf. 63	ROGER HADDAD (L)	39
Anf. 64	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	39
Anf. 65	ROGER HADDAD (L)	40
Anf. 66	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	40
	<i>Rättstryggheten vid anmälan om övergrepp</i>	40
Anf. 67	CARINA OHLSSON (S)	40
Anf. 68	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	40
Anf. 69	CARINA OHLSSON (S)	41
Anf. 70	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	41
	<i>Beredskapspolisen</i>	41
Anf. 71	MIKAEL OSCARSSON (KD)	41
Anf. 72	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	42
Anf. 73	MIKAEL OSCARSSON (KD)	42
Anf. 74	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	42
	<i>Finansieringen av kärnkraftens kostnader</i>	42
Anf. 75	CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M)	42
Anf. 76	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	43
Anf. 77	CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M)	43
Anf. 78	Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	43
	<i>Ledarskapet inom polisen</i>	43
Anf. 79	ADAM MARTTINEN (SD)	43
Anf. 80	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	44
Anf. 81	ADAM MARTTINEN (SD)	44
Anf. 82	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	44
	<i>Den politiska utvecklingen i Polen</i>	44
Anf. 83	LINUS SKÖLD (S)	44
Anf. 84	Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	45
Anf. 85	LINUS SKÖLD (S)	45
Anf. 86	Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	45
	<i>Statlig styrning av medierna</i>	45
Anf. 87	MARTA OBMINSKA (M)	45
Anf. 88	Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	46
Anf. 89	MARTA OBMINSKA (M)	46
Anf. 90	Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	46
	<i>Regionutredningen</i>	46
Anf. 91	ESKIL ERLANDSSON (C)	46
Anf. 92	Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	46
Anf. 93	ESKIL ERLANDSSON (C)	47
Anf. 94	Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	47
	<i>Ojämligheten i skolan</i>	47
Anf. 95	HÅKAN BERGMAN (S)	47
Anf. 96	Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	47

Anf. 97 HÅKAN BERGMAN (S).....	48
Anf. 98 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	48
<i>Polisens politiska neutralitet</i>	48
Anf. 99 ANGELIKA BENGTSSON (SD).....	48
Anf. 100 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	48
Anf. 101 ANGELIKA BENGTSSON (SD)	49
Anf. 102 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	49
<i>Effektskatten och stängningen av kärnkraftsreaktorer</i>	49
Anf. 103 MARIA WEIMER (L)	49
Anf. 104 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	49
Anf. 105 MARIA WEIMER (L)	50
Anf. 106 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	50
<i>Tryggheten för utsatta grupper</i>	50
Anf. 107 BEATRICE ASK (M)	50
Anf. 108 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	51
Anf. 109 BEATRICE ASK (M)	51
Anf. 110 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	51
<i>Utökad matematikundervisning i högstadiet</i>	51
Anf. 111 ERIK OTTOSON (M).....	51
Anf. 112 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	52
Anf. 113 ERIK OTTOSON (M).....	52
Anf. 114 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	52
<i>Civilförsvaret</i>	52
Anf. 115 ÅSA LINDESTAM (S).....	52
Anf. 116 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	53
Anf. 117 ÅSA LINDESTAM (S).....	53
Anf. 118 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	53
<i>Förskolan och barnens utveckling</i>	53
Anf. 119 HILLEVI LARSSON (S).....	53
Anf. 120 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	53
Anf. 121 HILLEVI LARSSON (S).....	54
Anf. 122 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	54
<i>Framtiden för de nationella proven i årskurs 6</i>	54
Anf. 123 ERIK BENGTZBOE (M).....	54
Anf. 124 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	55
Anf. 125 ERIK BENGTZBOE (M).....	55
Anf. 126 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP).....	55
<i>Stärkande av demokratin i Sverige</i>	56
Anf. 127 EVA-LENA JANSSON (S)	56
Anf. 128 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	56
Anf. 129 EVA-LENA JANSSON (S)	56

Prot. 2015/16:52
14 januari

Anf. 130 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	56
Anf. 131 ANDRE VICE TALMANNEN	57
§ 10 Anmälan om interpellationer	57
§ 11 Anmälan om frågor för skriftliga svar	57
§ 12 Anmälan om skriftliga svar på frågor	58
§ 13 Kammaren åtskildes kl. 15.12.	59

Tryck: Elanders, Vällingby 2016